

Gmina Tyczyn

Nr 8 (614)
30.08 – 26.09.2020 r.

Cena 1,50 zł

GŁOS TYCZYNA

PISMO SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

Borek Stary

Hermanowa

Kielnarowa

Tyczyn

W numerze:

- Refleksje po powodzi
- Relacja z uroczystości 76. rocznicy akcji „Burza”
- Dzień elektromobilności w Tyczynie
- Wyniki konkursu pt. „Tyczyn gminą pełną kwiatów i zieleni”
- Spis rolny 2020
- Darmowe Wyprawki Książkowe dla dzieci w bibliotekach publicznych

Tegoroczne uroczystości odpustowe
w Sanktuarium Matki Bożej Boreckiej

Nagrodzone ogrody w konkursie pt. „Tyczyn gminą pełną kwiatów i zieleni”

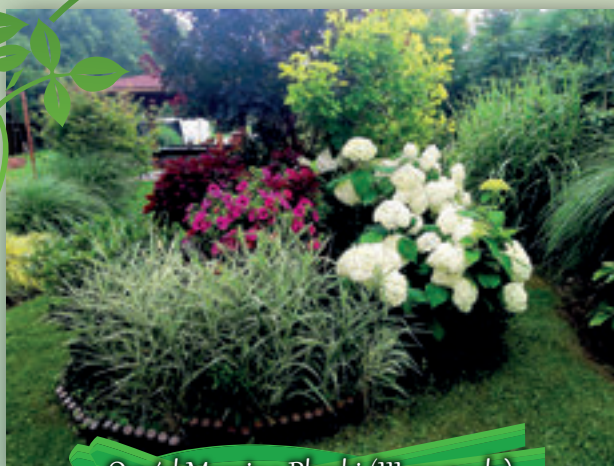
Ogród Natalii Kadłuczki (I nagroda)

Ogród Małgorzaty Muchy (II nagroda)

Ogród Ewy Hadaty (wyróżnienie)

Ogród Marcina Płonki (III nagroda)

Ogród Bogusławy Żurek (wyróżnienie)

Podziękowania

27 lipca br. zakończyła swoją pracę zawodową Sekretarz Gminy Tyczyn **pani Jadwiga Kłos**. W urzędzie w Tyczynie pracowała od 1994 roku, w tym 18 lat na stanowisku Sekretarza Gminy. Pani Jadwiga zawsze służyła radą i dała się poznać jako osoba bardzo życzliwa, pomocna i zaangażowana w życie naszej gminy i urzędu. Zawsze dzieliła się swoim doświadczeniem zawodowym, podpartym długoletnim stażem pracy na stanowisku sekretarza - takich urzędników zwyczajnie się lubi i ceni.

Oficjalne pożegnanie Sekretarza Gminy Tyczyn pani Jadwigi Kłos - w związku z przejściem na emeryturę - miało miejsce 31 lipca br. podczas sesji Rady Miejskiej w Tyczynie. Za rzetelne wykonywanie obowiązków oraz działania podejmowane na rzecz lokalnej społeczności podziękowania - w imieniu całego samorządu - złożyli: Burmistrz Tyczyna, Przewodniczący Rady Miejskiej w Tyczynie oraz Radni.

Podziękowanie

Szanowna Pani
Jadwiga Kłos

W związku z zakończeniem wieloletniej pracy na stanowisku Sekretarza Gminy Tyczyn, w imieniu lokalnego samorządu składamy Pani podziękowanie za bardzo duży wysiłek włożony w sprawne funkcjonowanie Urzędu Miejskiego w Tyczynie. Wyrażamy słowa najwyższego uznania za Pani pracowitość, uczciwość i sumienność w wykonywaniu codziennych obowiązków.

Pani zaangażowanie w organizację efektywnego funkcjonowania Urzędu Miejskiego, dobór kadry urzędniczej, merytoryczna współpraca z Radą Miejską oraz wielokrotne przygotowanie i przeprowadzenie wyborów stanowią wzór dla pracowników, którzy będą kontynuować Pani dzieło.

Składamy Pani życzenia realizacji wszelkich planów i zamierzeń, zasłużonego wypoczynku w dobrym zdrowiu, z poczuciem satysfakcji z zawodowych dokonań oraz wszelkiej pomyślności w życiu osobistym.

Przewodniczący
Rady Miejskiej w Tyczynie
Ryszard Fornal

Burmistrz Tyczyna
Janusz Skotnicki

Tyczyn, 27 lipca 2020 r.

Gmina Tyczyn z nowym sekretarzem

Sekretarz gminy to bardzo ważne i odpowiedzialne stanowisko. Osoba pełniąca tę funkcję kieruje bowiem całą pracą urzędu i wykonuje zadania, do których upoważnienia otrzymuje od burmistrza. **Od 28 lipca br. obowiązki sekretarza Gminy Tyczyn sprawuje pani Anna Fil.**

Anna Fil to osoba z 11-letnim stażem pracy, ukończyła studia wyższe na kierunkach: politologia i administracja oraz studia podyplomowe na kierunku finanse i rachunkowość. Swoje pierwsze kroki zawodowe stawiała w firmie zajmującej się systemami informatycznymi. Z sektorem samorządowym związana jest od 6 lat. W Urzędzie Miejskim w Tyczynie pracowała w Referacie Budżetu i Finansów (podatki i opłaty) oraz w Gminnym Zespole Obsługi Szkół w Tyczynie. Dwa lata temu została zastępcą kierownika Urzędu Stanu Cywilnego, w zakresie jej obowiązków było kierowanie wydziałem spraw obywatelskich i dowodów osobistych.

Pani Anna od 17 lat mieszka w Tyczynie, jest mężatką, ma dwóch synów: 11-letniego Antoniego i 9-letniego Mieszka. Od kilku lat aktywnie uczestniczy w pracach Rady Rodziców, najpierw w Publicznym Przedszkolu Zgromadzenia Sióstr Św. Dominika w Tyczynie, a obecnie w SP w Tyczynie (była przewodniczącą Rady, teraz pełni funkcję zastępcy).

Nowej pani Sekretarz życzymy wytrwałości i jak najlepszej współpracy z mieszkańcami gminy Tyczyn oraz władzami samorządowymi.

RADA MIEJSKA UCHWALIŁA

31 lipca br. odbyła się XXV sesja VIII kadencji Rady Miejskiej w Tyczynie.

Radni podjęli uchwały w sprawach:

- **Określenia średniej ceny jednostki paliwa w Gminie Tyczyn w roku szkolnym 2020/2021.**

Średnia cena jednostki paliwa stanowi jeden z elementów wpływających na wysokość kwoty zwrotu kosztów dowozu ucznia niepełnosprawnego, jeżeli dowożenie zapewniają rodzice.

Określana przez organ stanowiący średnia cena jednostki paliwa ustalana jest na każdy rok szkolny, przed 1.09 - tak, by możliwe było zawarcie umów uwzględniających nową stawkę.

Do wyliczenia średniej ceny jednostki paliwa w gminie na rok szkolny 2020/2021 przyjęto średnie ceny paliw z dnia 6.07.2020 r. dla Gminy Tyczyn:

- 1) w przypadku oleju napędowego (ON): 4,28 zł za litr,
- 2) w przypadku benzyny (E95/E98): 4,36 zł za litr,
- 3) w przypadku autogazu (LPG): 2,04 zł za litr.

- **Uchwalenia regulaminu udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Gminy Tyczyn.**

RM w Tyczynie uchwaliła regulamin udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Gminy Tyczyn.

- **Uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Nr 2/2019 terenu położonego w Tyczynie.**

Przepisami uchwały objęty jest teren o powierzchni ok. 0,923 ha, położony w centralnej części Tyczyna, po południowej stronie ul. Kościuszki, przebiegającej w ciągu drogi wojewódzkiej 878 Stobierna-Rzeszów-Dylągówka.

- **Podwyższenia kapitału zakładowego Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej „Eko-Strug” Sp. z o.o. z siedzibą w Tyczynie.**

Kapitał zakładowy PGK „Eko-Strug” Sp. z o.o. podwyższono o kwotę 90 tys. zł, w tym:

- 80 tys. zł z przeznaczeniem na budowę wodociągu Kielnarowa Obszary,
- 10 tys. zł z przeznaczeniem na zakup działki na osiedlu Budziwój dla potrzeb rozbudowy wodociągu Hermanowa Gradkowiec (kwotę zabezpieczono w budżecie Uchwałą Nr XXIV.168.20 z dnia 26.06.2020 r.).

- **Zmiany uchwały budżetowej gminy Tyczyn na 2020 r.**

Tekst: **Joanna Włoch-Dłurzej**

Refleksje po powodzi

Woda już dawno opadła, emocje w większości równieź, więc czas na chwilę refleksji po wydarzeniach z 22 i 26 czerwca tego roku.

Powódzie są nieuchronne – nie sposób się przed nimi całkowicie zabezpieczyć, można jedynie ograniczać ich skutki i powinni to robić wszyscy, również indywidualni mieszkańcy. Tej prostej prawdy doświadczyliśmy ostatnio podczas czerwcowych ulewnych opadów deszczu, kiedy małe potoczki zamieniały się w ogromne, rwące rzeki. Według danych Państwowego Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej miejscami spadło nawet ponad 100 mm deszczu, a w rzekach woda przybierała aż o 1,5 metra na godzinę. Z informacji uzyskanych z Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Rzeszowie wynika tylko, że w dniu 26 czerwca br., od godz. 15 do godz. 22, strażacy odebrali blisko 300 zgłoszeń z prośbą o interwencję. Przy takiej ilości zdarzeń działalność strażaków ochotników jest niezbędna.

Strażacy ochotnicy z terenu naszej gminy, wspierani przez jednostki z sąsiednich gmin, mieli więc pełne ręce roboty - udrażniali przepusty, napełniali worki z piaskiem, układali i wzmacniali wały, zabezpieczali domy przed wodą spływającą z ulic wprost na podwórka w miejscach, w których nikt by się tego nie spodziewał, usuwali zwalone drzewa i konary, pompowali wodę z zalanych pomieszczeń. Trzeba przy tym podkreślić, że do transportu worków z piaskiem wykorzystywali dodatkowo swoje prywatne samochody.

Wylana woda w okolicach sklepu „Słoneczko” w Hermanowej

Kilkanaście zastępów strażaków pracowało przez wiele godzin bez przerwy zgodnie ze swoją głęboko zakorzenioną dewizą: „Bogu na chwałę, ludziom na ratunek”. Szkoda tylko, że nie wszyscy mieszkańcy potrafili to docenić. Rozumiem, że w kryzysowych sytuacjach występują emocje, że czasami padają słowa niepotrzebne, ale z niektórymi sytuacjami nie można się zgodzić. Część osób, na szczęście niewielka, uważa, że za bezpieczeństwo i ochronę ich mienia odpowiedzialne są wyłącznie władze administracyjne i służby ratunkowe, a z siebie tę odpowiedzialność zrzucają. Druhowie z naszych OSP podczas ostatnich akcji powodziowych nie raz słyszeli, często w obraźliwych słowach, że od tego są, żeby ratować. A tymczasem **strażacy mają pomagać w ratowaniu dobytku, a nie wyręczać we wszystkim właścicieli**. Trudna jest do przyjęcia sytuacja, o której słyszałem, gdy zdrowi, dorośli ludzie stali z boku i tylko palcem pokazywali strażakom, gdzie układać worki z piaskiem ratujące ich posesję. Strażacy to też tylko ludzie, którzy wobec wielkiej wody czasem niewiele są w stanie zrobić i mogą jedynie ograniczać straty spowodowane zalaniem. Poza tym przy tak dużej ilości zgłoszeń nie są oni w stanie pomóc wszystkim od razu. Jeżeli zgłoszeń jest kilkakrotnie więcej niż drużyn strażackich, to są miejsca, gdzie pomoc musi dotrzeć z dużym opóźnieniem.

Strażacy to ludzie, którzy niejednokrotnie pozostawili w potrzebie swoje rodziny i dobytek, spiesząc z pomocą innym. **A czy mieszkańcy nie mają sobie nic do zarzucenia?** Powiększając własne działki, zawężają koryta potoków i rowów melioracyjnych, uszkadzane są umocnienia i wały, betonowane i asfaltowane są podwórka i otoczenie budynków, co powoduje uszczelnianie terenu i brak możliwości wchłonięcia wody. W tej sytuacji każdy, nawet najmniejszy potok, może spowodować podtopienie lub zalanie terenów znajdujących się w pobliżu. Podczas obfitych deszczów zagrożenie powodziowe może wystąpić także na obszarach, gdzie go dotychczas nie było. Dlatego trzeba być świadomym i w pierwszej

kolejności samemu próbować zadbać o ochronę swojego mienia.

Apelujemy do Mieszkańców i przypominamy, że podstawowe zasady ochrony posesji przed zalaniem wodą to m.in. utrzymanie sprawnego systemu odprowadzania wód z dachu, ukształtowanie terenu wokół domu w sposób umożliwiający odpływ wód deszczowych z okolic budynku oraz utrzymanie drożnych przepustów pod wjazdami na posesję, a szczególnie niezmnieszenie ich średnicy przy nowych dojazdach. Utrzymywanie urządzeń melioracji wodnych, czyli regularne odmulanie, wykaszanie oraz oczyszczanie ze śmieci i gałęzi rowów melioracyjnych należy do właścicieli gruntów, przez które rów ten przebiega (art. 205 ustawy Prawo wodne z dnia 20.07.2017 r.). Ponadto warto przygotować się wcześniej - zakupić odpowiednią ilość worków, mieć koło domu pryzmę piasku i przy nagłej powodzi zacząć samemu chronić swój dobytek. Szczególnie dotyczy to budynków na obszarach nisko położonych. Oczywiście zagrożenie należy zgłosić na numer alarmowy 112 lub 998, jednak ze świadomością, że pomoc nie zawsze może przybyć na czas.

Po tych trudnych refleksjach nie może również zabraknąć podziękowań dla wielu mieszkańców, którzy z własnej inicjatywy szli z pomocą swoim sąsiadom. Dziękuję również tym osobom, które dobrowolnie zgłosiły się i pomagały strażakom napełniać worki z piaskiem na placu przy „Eko-Strugu” w Tyczynie, tym samym dając im chwilę odpoczynku i szansę na zregenerowanie sił.

Największe podziękowania składam naszym strażakom, Druhom i Druhom. Jestem pełen uznania dla Waszej postawy. Po raz kolejny udowodniliście, że w obliczu zagrożenia zawsze można na Was liczyć i w pełni zasługujecie na zaufanie, jakim obdarza Was ogromna większość społeczeństwa.

Tekst: **Janusz Skotnicki** - Burmistrz Tyczyna,
fot. przesłane przez **Sławomira Wojtowicza**

Wyniki konkursu pt. „Tyczyn gminą pełną kwiatów i zieleni”

Komisja Konkursowa powołana przez Burmistrza Tyczyna, składająca się z przedstawicieli Mieszkańców Miasta Tyczyna, dokonała oceny spośród 7 zgłoszonych przez mieszkańców Gminy Tyczyn ogrodów przydomowych, balkonów oraz posesji i przyznała następujące nagrody:

- I nagroda - Natalia Kadłuczka** (zakup towarów ogrodniczych na kwotę 600 zł),
- II nagroda - Małgorzata Mucha** (zakup towarów ogrodniczych na kwotę 400 zł),
- III nagroda - Marcin Płonka** (zakup towarów ogrodniczych na kwotę 300 zł).

Specjalne wyróżnienia przyznano: **Ewie Hadale** i **Bogusławie Żurek** (zakup towarów ogrodniczych na kwotę 150 zł).

Osoby nagrodzone i wyróżnione wykazały duże zaangażowanie i pomysłowość w urządzenie swoich przydomowych ogrodów, balkonów i posesji. Wszystkim osobom biorącym udział w konkursie Burmistrz Tyczyna dziękuje, a laureatom składa gratulacje.

Tekst i fot.: **Joanna Kalembkiewicz**
- inspektor UM w Tyczynie

76. rocznica akcji „Burza”

Każdego roku w lipcu i sierpniu w wielu miastach Polski odbywają się uroczystości upamiętniające walki, jakie latem 1944 r. stoczyli żołnierze Armii Krajowej z hitlerowcami w ramach akcji „Burza”. O wydarzeniach tych pamiętamy także w Tyczynie, tym bardziej, że nasze miasto, jako jedno z nielicznych na Podkarpaciu, zostało wyzwolone przez żołnierzy AK z placówki „Topola”. Żołnierzy AK, którzy pamiętają tamte dni chwały, żyje już bardzo niewiele, lecz kolejne pokolenia kultywują pamięć o „Bitwie o Tyczyn” i przekazują ją następcom.

W 76. rocznicę akcji „Burza”, w niedzielę 26.07 br., w tyczyńskim kościele parafialnym odprawiona została uroczysta Msza Św. w intencji zmarłych i żyjących żołnierzy AK z placówki „Topola”. Eucharystii przewodniczył **ks. proboszcz Marian Czenczek**, a uczestniczyli w niej m.in. **kombatanci AK** i ich rodziny, przedstawiciele władz samorządowych z burmistrzem **Januszem Skotnickim** i przewodniczącym Rady Miejskiej **Ryszardem Fornalem** na czele, radny powiatu Łukasz Obara, przedstawiciele instytucji i stowarzyszeń oraz mieszkańcy. W upamiętnieniu tych ważnych wydarzeń udział wzięli Orleńcy i Strzelcy z Tyczyna oraz Strzelcy Jednostki Strzeleckiej 2021 im. płk. Leopolda Lisa-Kuli w Rzeszowie Związku Strzeleckiego „Strzelec” Józefa Piłsudskiego. W uroczystościach z okazji 76. rocznicy akcji „Burza” nie mogło zabraknąć dowódcy Płd.-Wsch. Okręgu ZS „Strzelec” Józefa Piłsudskiego **insp. ZS Marka Strączka**, komendanta insp. ZS „Strzelec” J. Piłsudskiego **Marka Matuły**, a także pocztów sztandarowych. Przybyli przedstawiciele 21. Brygady Strzelców Podhalańskich oraz 3. Podkarpackiej Brygady Obrony Terytorialnej.

Podczas uroczystej Mszy Św. nie zabrakło pocztów sztandarowych

Pod pomnikiem żołnierzy AK wieńce składają kombatanci...

Po nabożeństwie uczestnicy obchodów, prowadzeni przez poczty sztandarowe, udali się na tyczyński cmentarz, gdzie przy mogiłach żołnierzy AK odczytano Apel Poległych, a także złożone zostały wieńce i zapalono znicze. Wiązanki i znicze złożono także na grobach cywilnych mieszkańców Tyczyna, którzy zginęli podczas akcji.

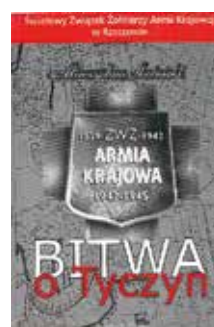
Mjr Stefan Michalczak

Ostatnim punktem niedzielnych uroczystości było okolicznościowe spotkanie w Miejsko-Gminnym Ośrodku Kultury w Tyczynie. Było ono okazją do wysłuchania wspomnień **Stefana Michalczaka** - majora w st. spocz. (ps. „Brzoza”, „Jodła”).

Mjr Stefan Michalczak do AK wstąpił w 1943 r., w organizacji pełnił funkcję łącznika w drużynie dywersyjno-sabotażowej działającej na terenie radomsko-kieleckim. Swoją działalność w strukturach AK ujawnił dopiero w 1966 r. Od 1992 r. pracuje społecznie w Światowym Związku Żołnierzy Armii Krajowej, gdzie przez kilka lat funkcję prezesa Koła Rzeszów SZŻAK. Major Michalczak bierze czynny udział w uroczystościach patriotyczno-niepodległościowych, spotkaniach z młodzieżą oraz przysięgach wojskowych żołnierzy Wojsk Obrony Terytorialnej. Jest odznaczony wieloma odznaczeniami państwowymi, wojskowymi i związkowymi.

Tekst: **Alicja Kustra**, fot. **Karolina Nickarz**

Od Redakcji:
O akcji „Burza” w Tyczynie można przeczytać m.in. w dwóch książkach. Są one dostępne w MiG BP w Tyczynie.

... oraz władze samorządowe gminy Tyczyn

Powszechny spis rolny 2020

#liczysięrolnictwo

Informujemy, że w terminie **od 1 września do 30 listopada 2020 r.** na terenie całego kraju odbędzie się **Powszechny Spis Rolny PSR 2020** (według stanu na dzień 1.06.2020 r.). **Udział w spisie rolnym jest obowiązkowy.**

Spis rolny jest jedynym badaniem statystycznym dostarczającym szerokiego zakresu informacji o gospodarstwach rolnych na wszystkich szczeblach podziału terytorialnego kraju. Dane ze spisu są wykorzystywane do oceny zastosowanych i kreowania nowych narzędzi Wspólnej Polityki Rolnej.

Podstawowe cele Powszechnego Spisu Rolnego to:

- ▶ zapewnienie bazy informacyjnej o gospodarstwach rolnych i związanych z nimi gospodarstwach domowych, koniecznej dla realizacji krajowej, regionalnej i lokalnej polityki rolnej i społecznej na wsi;
- ▶ dostarczenie informacji niezbędnych do planowania polityki żywnościowej, trendów hodowli zwierząt gospodarskich, struktury zasiewów upraw rolnych;
- ▶ analiza zmian, jakie zaszły w rolnictwie na przestrzeni ostatnich 10 lat;
- ▶ wykonanie zobowiązań Polski w zakresie dostarczenia informacji na potrzeby organizacji międzynarodowych – EUROSTAT, FAO, OECD;
- ▶ aktualizacja statystycznego rejestru gospodarstw rolnych i przygotowanie operatów do pogłębionych badań reprezentacyjnych z zakresu rolnictwa w kolejnych latach.

Jakie pytania usłyszą rolnicy w trakcie spisu?

Dokładny zakres informacji zbieranych w PSR 2020 dostępny jest w załączniku nr 2 do ustawy z dnia 31.07.2019 r. o powszechnym spisie rolnym w 2020 r. (Dz.U. poz. 1728).

W spisie rolnym będą zbierane dane, dotyczące m.in.: • osoby kierującej gospodarstwem rolnym; • położenia gospodarstwa na obszarach o ograniczeniach naturalnych; • osobowości prawnej; • typu własności użytków rolnych; • produkcji ekologicznej; • rodzaju użytkowanych gruntów; • powierzchni zasiewów według upraw; • powierzchni nawadnianej; • zużycia nawozów mineralnych i organicznych; • pogłowia zwierząt gospodarskich według grup wiekowo-użytkowych; • rodzaju budynków gospodarskich; • liczby maszyn i urządzeń w gospodarstwie rolnym; • wkładu pracy w gospodarstwo rolne użytkownika i członków jego gospodarstwa domowego oraz pracowników najemnych.

Kto podlega spisowi rolnemu?

Spis będzie prowadzony w gospodarstwach indywidualnych oraz w gospodarstwach rolnych osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej. W przypadku gospodarstw rolnych osób fizycznych (gospodarstwa indywidualne) spisem rolnym zostaną objęte wszystkie gospodarstwa rolne o powierzchni 1 ha użytków rolnych i więcej, a także gospodarstwa o powierzchni poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzące działy specjalne produkcji rolnej lub produkcję rolną o następującej skali: • 0,5 ha – dla plantacji drzew owocowych; • 0,5 ha – dla krzewów owocowych; • 0,5 ha – dla warzyw gruntowych; • 0,5 ha – dla truskawek gruntowych; • 0,5 ha – dla chmielu; • 0,3 ha – dla szkółek sadowniczych; • 0,3 ha – dla szkółek ozdobnych; • 0,1 ha – dla tytoniu; • 5 sztuk – dla bydła ogółem; • 20 sztuk – dla świń ogółem; • 5 sztuk – dla loch; • 20 sztuk – dla owiec ogółem; • 20 sztuk – dla kóz ogółem; • 100 sztuk – dla drobiu ogółem; • 10 sztuk – dla zwierząt

POWSZECHNY
SPIS ROLNY
1.09.-30.11.2020

Spiszmy się,
jak na rolników
przystało!

GUS Powszechny spis rolny 2020

dzikich utrzymywanych w warunkach fermowych. Ogrody działkowe nie spełniają powyższych kryteriów, więc nie będą objęte spisem rolnym.

W jakiej formie zostanie przeprowadzony spis rolny?

Podstawową metodą realizacji spisu powszechnego będzie **samospis internetowy** – każdy rolnik będzie mógł dokonać spisu we własnym domu, na własnym urządzeniu mającym połączenie z Internetem, za pośrednictwem interaktywnej aplikacji dostępnej na stronie internetowej Głównego Urzędu Statystycznego. Uzupełniającą metodą udziału w spisie będzie wywiad telefoniczny (przeprowadzany przez rachmistrza telefonicznego) oraz wywiad bezpośredni (przeprowadzany przez rachmistrza terenowego, który odwiedzi gospodarstwo rolne pod warunkiem, że pozwoli na to sytuacja epidemiologiczna w kraju). Rolnicy, którzy nie posiadają w domu dostępu do Internetu, będą mieli zapewniony dostęp do pomieszczeń wyposażonych w sprzęt komputerowy z dostępem do Internetu w lokalu gminnego biura spisowego.

Czy dane są bezpieczne?

Spisy, tak jak wszystkie prowadzone przez GUS badania statystyczne, realizowane są z zachowaniem wysokich standardów bezpieczeństwa, w oparciu o nowoczesne techniki teleinformatyczne. Narzędzia oraz procedury w zakresie bezpieczeństwa stosowane przez statystykę publiczną spełniają najwyższe standardy i zapewniają pełną ochronę gromadzonych informacji.

Osoby wykonujące prace spisowe są obowiązane do przestrzegania tajemnicy statystycznej. Przed przystąpieniem do pracy rachmistrzowie są pouczani o istocie tajemnicy statystycznej i sankcjach za jej niedotrzymanie. Następnie na ręce właściwego komisarza spisowego składają pisemne przyrzeczenie następującej treści: „Przyrzekam, że będę wykonywać swoje prace na rzecz statystyki publicznej z całą rzetelnością, zgodnie z etyką zawodową statystyka, a poznane w czasie ich wykonywania dane jednostkowe zachowam w tajemnicy wobec osób trzecich”.

Dane pozyskane podczas spisów mogą być wykorzystywane wyłącznie do opracowań, zestawień i analiz statystycznych oraz do aktualizacji operatów do badań statystycznych prowadzonych przez służby statystyki publicznej.

Udostępnianie lub wykorzystywanie danych uzyskanych w spisach dla innych niż podane celów jest zabronione, pod rygorem odpowiedzialności karnej.

Organizacja prac spisowych w gminach

W gminie (mieście) pracami spisowymi kieruje wójt, burmistrz, prezydent miasta – jako gminny komisarz spisowy. Zastępcą gminnego komisarza spisowego jest osoba wyznaczona przez gminnego komisarza spisowego. Gmina (miasto) organizuje m.in. nabór kandydatów na rachmistrzów terenowych.

Kontakt

Bieżące informacje o spisie rolnym dostępne są na stronie internetowej: **spisrolny.gov.pl**.

Prosimy wszystkich rolników o przekazywanie informacji o spisie rolnym.

Stypendia szkolne na rok szkolny 2020/2021

Wraz z nowym rokiem szkolnym rodzice, opiekunowie prawni, a także pełnoletni uczniowie mogą ubiegać się o przyznanie pomocy materialnej o charakterze socjalnym w formie stypendium szkolnego.

Stypendia szkolne są przyznawane dla uczniów szkół publicznych i niepublicznych, niepublicznych szkół artystycznych o uprawnieniach publicznych szkół artystycznych, słuchaczy kolegiów pracowników służb społecznych oraz wychowanków ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych do czasu ukończenia kształcenia, nie dłużej niż do ukończenia 24. roku życia, w przypadku wychowanków ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych do czasu ukończenia obowiązku nauki - zamieszkałych na terenie Gminy Tyczyn.

Pomoc materialna jest udzielana uczniom w celu zmniejszenia różnic w dostępie do edukacji, umożliwienia pokonywania barier dostępu do edukacji w związku z trudną sytuacją materialną ucznia, wynikającą z niskich dochodów na osobę w rodzinie, w szczególności gdy w rodzinie występuje: bezrobocie, niepełnospraw-

ność, ciężka lub długotrwała choroba, wielodzietność, brak umiejętności wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizm lub narkomania, a także gdy rodzina jest niepełna lub wystąpiło zdarzenie losowe. Wnioski należy składać w **Gminnym Zespole Obsługi Szkół** (GZOS) w Tyczynie, ul. Rynek 18 (dział oświaty), budynek Urzędu Miejskiego w Tyczynie.

Termin składania wniosków: 1-15 września 2020 r., a w przypadku słuchaczy kolegiów pracowników służb społecznych: **1-15 października 2020 r.** oraz **1-15 lutego 2021 r.** dla tych uczniów i słuchaczy, którzy rozpoczynają rok szkolny pierwszego poprzedniego dnia lutego (np. szkoły branżowe).

Warunkiem przyznania świadczenia jest udokumentowanie trudnej sytuacji materialnej rodziny ucznia, w której miesięczny dochód netto na osobę nie może przekraczać kwoty **528 zł**. Dokumenty należy dołączyć do wniosku.

Wnioskodawcy przedstawiają uzyskany dochód rodziny z miesiąca poprzedzającego miesiąc złożenia wniosku, np. dla wniosku złożonego we wrześniu przedstawia się dochód z sierpnia 2020 r., a w przypadku utraty dochodów - z miesiąca, w którym wniosek został złożony (do dochodów wlicza się wszelkie zasiłki, dodatki, alimenty, a także dochód z 1 ha przeliczeniowego gospodarstwa rolnego).

Stypendium szkolne przyznawane jest w formie refundacji poniesionych kosztów, w związku z tym istnieje konieczność zbierania imiennych rachunków i faktur (wystawionych na wnioskodawcę) za poniesione koszty na cele edukacyjne dla ucznia. Wydatki muszą być zgodne z zapisami ostatecznej decyzji o przyznaniu świadczenia. Stypendium wypłacane będzie pod warunkiem przedłożenia i rozliczenia w GZOS w Tyczynie tych dokumentów.

Wszelkich informacji dotyczących przyznania stypendium szkolnego udziela GZOS w Tyczynie, ul. Rynek 18 (dział oświaty), **tel. (17) 23-04-935**.

Tekst: **Beata Sala** - Gminny Zespół Obsługi Szkół

Dzień elektromobilności w Tyczynie

*Elektryczne pojazdy (skrót: EV) to nie wymysł współczesności, bowiem pierwsze sprawnie działające auto zasilane prądem powstało ponad 120 lat temu (wykorzystane do jego zasilania baterie ważyły... 45 kg!). W ubiegłym roku w Polsce zarejestrowanych samochodów napędzanych prądem było 1342 (źródło: greenwaypolska.pl). Z pewnością tym, co odstrasza potencjalnych użytkowników takich aut, jest m.in. ich wysoka cena, ale za to popularnością cieszą się lekkie pojazdy elektryczne, jak hulajnogi czy skutery, które można było zobaczyć 6.08 br. w Tyczynie podczas Dnia elektromobilności. Inicjatorem akcji była Gmina Tyczyn, a jej koordynatorem prezes Zarządu „Eko-Strug” **Zbigniew Możdżeń**.*

Spotkanie, w którym uczestniczyli m.in. burmistrz Tyczyna **Janusz Skotnicki**, radni gminy Tyczyn, dyrektorzy szkół i mieszkańcy gminy Tyczyn, miało charakter warsztatowy. Celem akcji było przybliżenie uczestnikom sektora elektromobilności (również fotowoltaiki), zaprezentowanie pojazdów napędzanych prądem i wypracowanie propozycji przedsięwzięć z za-

kresu elektromobilności, które zostaną uwzględnione w Strategii Rozwoju Elektromobilności w Tyczynie na lata 2020-2035. Jednym z nich jest utworzenie centrum przesiadkowego przy ul. Kościuszki w okolicy stadiou w Tyczynie.

Część konferencyjna spotkania odbyła się w sali widowiskowej M-GOK w Tyczynie

Obecny na spotkaniu burmistrz Janusz Skotnicki podkreślił zalety sektora elektromobilności

Przeszły burmistrz „Eko-Strug” Zbigniew Możdżeń – koordynator tyczyńskiego Dnia mobilności – przy jednym z prezentowanych samochodów hybrydowych

Obecna na spotkaniu **Edyta Pytko** – specjalista do spraw pozyskiwania funduszy – przedstawiła założenia Strategii Rozwoju Elektromobilności w Tyczynie na lata 2020-2035, do których zaliczono m.in. stworzenie warunków dla rozwoju elektromobilności w naszym mieście oraz rozwój transportu publicznego i infrastruktury elektromobilności. Zachęciła również uczestników do zgłaszania własnych pomysłów na rozwój elektromobilności w Tyczynie.

Jednym z prelegentów była dyrektor Zarządu Transportu Miejskiego w Rzeszowie **Anna Kowalska**, która podkreśliła, że gmina Tyczyn jest specyficzna z tego względu, iż transport publiczny realizuje tu trzech przewoźników: PKS, MPK i przewoźnicy prywatni. Miasto Rzeszów także przystąpiło do opracowania Strategii Elektromobilności, która w założeniu ma być spójna z strategiami ościennych gmin. Jednym z pomysłów na rozwój elektromobilności w Rzeszowie jest powstanie stacji szybkiego ładowania autobusów z możliwością ładowania pojazdów takich jak skuter czy rower. Biuro Rozwoju Miasta Rzeszowa pracuje także nad utworzeniem tzw. centrów przesiadkowych przy wszystkich trasach wlotowych do stolicy Podkarpacia.

Głos zabrał także **Piotr Klimczak** – prezes Zarządu PKS w Rzeszowie – który zwrócił uwagę na ścisłą współpracę PKS-u z lokalnymi samorządami w zakresie transportu publicznego. Klimczak podkreślił wagę modernizacji transportu publicznego, szczególnie w okresie epidemii, oraz fakt starania się przez przewoźnika o środki na zakup autobusów gazowych. Obecnie trwa budowa stacji CNG. Inwestycja jest realizowana wspólnie z Polską Spółką Gazownictwa i przedsiębiorstwem Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo.

Podczas otwartej dyskusji wypowiedział się m.in. mieszkaniec gminy Tyczyn - będący od 6 lat użytkownikiem samochodu napędzanego prądem – który podkreślił plusey poruszania się takim pojazdem.

Ostatnimi elementami spotkania były prezentacja firm oferujących usługi fotowoltaiczne oraz sprzedaż pojazdów elektrycznych – zarówno jednośladów, jak i samochodów – oraz wypełnienie przez uczestników ankiety dotyczącej „Strategii Rozwoju Elektromobilności w Tyczynie na lata 2020-2035” (ankieta jest dostępna na stronie internetowej: **www.tyczyn.pl**). Spotkanie w sali widowiskowej Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury w Tyczynie podsumował burmistrz Janusz Skotnicki, podkreślając zalety elektromobilności.

Atrakcją Dnia elektromobilności w Tyczynie była możliwość obejrzenia (i wypróbowania) samochodu elektrycznego marki Renault, samochodów hybrydowych, a także elektrycznych hulajnóg, trójkołowa i skutera.

Tekst: **Agnieszka Janda**, fot. **Alicja Kustra**

*Ludzie, których kochamy zostają zawsze z nami,
bo zostawiają ślady w naszych sercach.*

Pani Jolancie Magdzie

wyraży szczerego współczucia, żalu
i słowa otuchy z powody śmierci

TATY

składają:

**dyrekcja i pracownicy Szkoły Podstawowej
im. Stanisława Staszica w Tyczynie**

**Zgłoś swój pomysł
na rozwój elektromobilności
w Tyczynie!**

**Link do ankiety dotyczącej Strategii
Elektromobilności dla Tyczyna oraz
fiszki projektowej znajduje się na
stronie internetowej Urzędu Miejskiego
w Tyczynie:**

www.tyczyn.pl

Gmina Tyczyn opracowuje Strategię Elektromobilności dla Tyczyna na lata 2020-2035

Nagrodzeni w przeglądzie „Pogórzańska nuta”

9 sierpnia br. w Dynowie odbył się Przegląd Kapel, Śpiewaków i Instrumentalistów Ludowych „Pogórzańska Nuta 2020”. Podczas przeglądu w kategorii zespoły śpiewacze zaprezentował się Zespół Śpiewaczy Hermanowianki, który zajął III miejsce. W kategorii soliści/śpiewacy wystąpił **Władysław Mlaś**, który zajął II miejsce i został wytypowany przez jury do udziału w Przeglądzie Kapel, Śpiewaków i Instrumentalistów w Kazimierzu nad Wisłą, który odbędzie się w dniach 28-29.08 br. Serdecznie gratulujemy Zespołowi Hermanowianki i Panu Władysławowi.

Tekst: M-GOK

M-GOK W TYCZYŃNIE

- ZAJĘCIA DLA DZIECI**
 ZAJĘCIA TANECZNE „KATARZYŃKI”
 ZAJĘCIA PLASTYCZNE
 BREAKDANCE
 BALET
 OGNISKO MUZYCZNE
 ZAJĘCIA TEATRALNE
 ZESPÓŁ TAŃCA LUDOWEGO „MŁODZI TYCZYŃNIACY”
ZAJĘCIA DLA DOROSŁYCH
 ZDROWY KRĘGOSŁUP
 ZUMBA FITNESS
 SLAVICA DANCE FITNESS
 TANIEC TOWARZYSKI
 KLUB SENIORA
 ZESPÓŁ ŚPIEWACZY „TYCZYŃNIACY”

ZAPISY POD NUMEREM TELEFONU: (17)229-32-59

DOM LUDOWY W BORKU STARYM

- ZAJĘCIA DLA DZIECI**
 ZAJĘCIA TANECZNE „PEREŁKI”, „ARABESKA”
 ZAJĘCIA PLASTYCZNE
 ZAJĘCIA WOKALNE
 ZAJĘCIA AKROBATYCZNE
 JĘZYK ANGIELSKI
 KLUB KULINARNY
ZAJĘCIA DLA DOROSŁYCH
 ZUMBA FITNESS
 AEROBIK
 ZESPÓŁ ŚPIEWACZY „BORKOWIANIE”

ZAPISY POD NUMEREM TELEFONU: (17) 229-80-72

M-GOK TYCZYŃN ZAPRASZA!!

ZAPISY NA ZAJĘCIA

ZAPISY ORAZ INFORMACJE
O PŁATNOŚCI ZA POSZCZEGÓLNE ZAJĘCIA
OD 1 WRZEŚNIA 2020R.
W M- GOK W TYCZYŃNIE ORAZ W FILIACH

CENTRUM DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I INFORMACJI TURYSTYCZNEJ

- ZAJĘCIA DLA DZIECI**
 SENSOPLASTYKA
 ZAJĘCIA MUSICALOWE
ZAJĘCIA DLA DOROSŁYCH
 EDUKACJA MALARSKA „ŻYJ KOLOROWO”
 ZAJĘCIA ARTYSTYCZNE DLA SENIORÓW

ZAPISY POD NUMEREM TELEFONU: (17) 230-23-27

DOM LUDOWY W KIELNAROWEJ

- ZAJĘCIA DLA DZIECI**
 ZAJĘCIA TANECZNE „NIEZAPOMINAJKI”
 ZAJĘCIA PLASTYCZNE
 ROBOTYKA I PROGRAMOWANIE
 JĘZYK ANGIELSKI
ZAJĘCIA DLA DOROSŁYCH
 AEROBIK
 ZESPÓŁ ŚPIEWACZY „KIELNAROWIANIE”
 ZUMBA FITNESS

ZAPISY POD NUMEREM TELEFONU: (17) 2219-350

CENTRUM PROMOCJI DZIEDZICTWA KULTUROWEGO

- ZAJĘCIA DLA DZIECI**
 CERAMIKA
 ROBOTYKA I PROGRAMOWANIE
 JĘZYK ANGIELSKI
 KLUB PROFILAKTYCZNO - ROZWOJOWY
ZAJĘCIA DLA DOROSŁYCH
 CERAMIKA
 KURS SZYCIA
 DYSKUSYJNY KLUB FILMOWY
 KLUB FOTOGRAFII ARTYSTYCZNEJ

ZAPISY POD NUMEREM TELEFONU: (17)229-52-59

DOM LUDOWY W HERMANOWEJ

- ZAJĘCIA DLA DZIECI**
 ZAJĘCIA TANECZNE
 ZAJĘCIA PLASTYCZNE
 ZAJĘCIA WOKALNE
 JĘZYK ANGIELSKI
ZAJĘCIA DLA DOROSŁYCH
 ZDROWY KRĘGOSŁUP
 ZUMBA FITNESS
 ZESPÓŁ ŚPIEWACZY „HERMANOWIANKI”
 WARSZTATY RĘKODZIEŁA I BIŻUTERII

ZAPISY POD NUMEREM TELEFONU: (17) 230-48-68

ILOŚĆ MIEJSC OGRANICZONA!!!

Sierpniowe zajęcia wakacyjne

Od 10 do 14.08 br. w Miejsko-Gminnym Ośrodku Kultury w Tyczynie odbywały się zajęcia wakacyjne pt. „Kreatywny sposób na nudę”. Podczas zajęć uczestnicy brali udział w warsztatach plastycznych, podczas których uczyli się, jak z przedmiotów codziennego użytku zrobić zabawki. Odbyły się także warsztaty cyrkowe oraz pszczelarskie. W ostatnim dniu wakacji z M-GOK uczestnicy mieli okazję odwiedzić rzeszowską papugiarnię, w której mogli karmić papugi i je obserwować. Bardzo dziękujemy uczestnikom wakacji za ich pogodę ducha, uśmiech i chęć odkrywania nowości.

Sierpniowe zajęcia z M-GOK odbyły się pod hasłem „Kreatywny sposób na nudę”

Tekst: M-GOK

DZIEŃ OTWARTY w Domu Ludowym w Borku Starym

6 września 2020r.

w godz. 15.00 - 19.00

animacje dla dzieci
z Grupą Przebieranka
z Tyczyny

zjeżdżalnia
dla dzieci

warsztaty
plastyczne
i taneczne
dla dzieci

pokaz strażacki

Zapisy od 26 sierpnia
pod numerem telefonu:
17 229 80 72

zajęcia akrobatyczne
na macie
z Grupą Diamond Team

Wejściówki na bezpłatne wydarzenie dostępne
w Domu Ludowym w Borku Starym

Liczba miejsc ograniczona

Dom Ludowy w Hermanowej
zaprasza na:

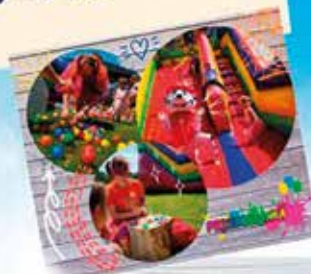
Zakończenie wakacji

30 sierpnia 2020

15.00 - 19.00

W programie:

- Animacje dla dzieci z „Przebieranką”
- Warsztaty plastyczne
- Pokaz strażacki

Zapisy na animacje
oraz na warsztaty plastyczne
do 5 sierpnia
pod numerem:
17 230 48 68

LICZBA MIEJSC OGRANICZONA !!!

Wejściówki na wydarzenie
dostępne w Domu Ludowym
w Hermanowej
od 20 sierpnia

Narodowe Czytanie inne niż zwykle

5 września br. w całej Polsce i w wielu miejscach na świecie po raz kolejny usłyszymy jedno z najwybitniejszych polskich dzieł literackich czytane nie tylko przez prezydenta RP, który jest inicjatorem akcji, ale także przez wszystkich, którzy darzą szacunkiem literacką spuściznę naszego narodu. W tym roku do grona czytanych dzieł dołączy „Balladyna” Juliusza Słowackiego (1809-1949), który mimo krótkiego życia - naznaczonego odziedziczoną po ojcu gruźlicą - trwale zapisał się w polskiej literaturze jako jeden z największych polskich romantyków i wieszczów narodowych.

Czym wyróżnia się wydana w Paryżu w 1839 r. „Balladyna” z wielu wybitnych dzieł Słowackiego? Au-

tor – wykorzystując w dramacie niezwykle tragiczne losy tytułowej bohaterki Balladyny – ukazuje, jak żądza władzy może zmienić człowieka. Tragedia jest studium dorastania do roli zbrodniarza. Wybór między dobrem a złem to ponadczasowa umiejętność, z którą musi radzić sobie ludzkość w każdym czasie, również obecnie. Wyjątkowość „Balladyny” polega również na tym, że Słowacki zawarł w swoim utworze elementy baśniowe, reprezentowane m.in. przez Goplanę – bogini jeziora Gopło, która zakochuje się w człowieku i której działania pośrednio doprowadzają Balladynę do zabójstwa siostry Aliny. W dramacie znajdziemy wiele bardzo przejmujących fragmentów, dotyczących m.in.

dokonanych zbrodni przez Balladynę i skutków jej działań. Niezwykle dramatyczny jest koniec utworu, który – choć bardzo tragiczny – przywraca wiare czytelnika w zwycięstwo dobra nad złem (karę Balladynie za dokonane zbrodnie wymierza sama natura).

***

MiGBP w Tyczynie w tym roku włącza się online w Narodowe Czytanie. Zapraszamy do śledzenia naszej strony internetowej: www.tyczyn-biblioteka.pl i fanpage’a na portalu Facebook (www.facebook.com/bibliotyczyn). **5 września br. o godz. 12.00** zostanie opublikowane nagranie, w którym bibliotekarze MiGBP w Tyczynie będą czytać fragmenty „Balladyny”. Zainteresowani sylwetką Juliusza Słowackiego oraz jego twórczością będą mogli pogłębić swoją wiedzę dzięki udostępnionej na naszej stronie internetowej **prezentacji multimedialnej** przygotowanej przez tyczyńskich bibliotekarzy.

Tekst: **Agnieszka Rożek-Janda**

 NARODOWE
CZYTANIE

5.09.2020

JULIUSZ SŁOWACKI BALLADYNA

**Miejska i Gminna
Biblioteka Publiczna w Tyczynie**

zaprasza

mieszkańców Gminy Tyczyn

do czytania fragmentów

„Balladyny” Juliusza Słowackiego

w gronie najbliższych.

Tekst dramatu jest dostępny pod linkiem:

<https://wolnelektury.pl/katalog/lektura/balladyna.html>

***

5.09.2020 r. zapraszamy do odwiedzenia
naszej strony internetowej: www.tyczyn-biblioteka.pl.

O **godz. 12.00** zostanie udostępnione nagranie, podczas którego bibliotekarze MiGBP w Tyczynie będą czytać fragmenty „Balladyny”.

Będzie również udostępniony link do prezentacji multimedialnej przybliżającej sylwetkę J. Słowackiego i jego twórczość.

***

Serdecznie zapraszamy do uczestnictwa online w tym wyjątkowym wydarzeniu

PATRONAT HONOROWY PARY PREZYDENCKIEJ

Kolejne wyprawki w bibliotekach dla małych czytelników

To już trzecia edycja projektu czytelniczego „**Mała książka – wielki człowiek**”, jaki wspólnie z Instytutem Książki będą realizować biblioteki publiczne w gminie Tyczyn.

Najważniejszą częścią projektu są **Wyprawki Czytelnicze**, które bezpłatnie otrzymają dzieci w wieku 3-6 lat, jeśli zostaną naszymi czytelnikami. Co znajduje się w każdej wyprawce? Książeczka dla dziecka, broszurka dla rodziców (o ważnej roli biblioteki w życiu najmłodszych) oraz **Karta Małego Czytelnika** z miejscem na 10 naklejek. Naklejkę otrzyma dziecko podczas każdej wizyty w bibliotece zakończonej wypożyczeniem przynajmniej 1 książeczki z księgozbioru dziecięcego. Po wypełnieniu karty naklejkami nasz mały czytelnik otrzyma imienny pamiątkowy **Dyplom** i... zabawa zaczyna się od nowa wydaniem kolejnej Karty Małego Czytelnika.

Serdecznie zapraszamy rodziców do odwiedzania naszych bibliotek z pociechami. Wyprawki Czytelnicze są dedykowane **dzieciom z roczników 2014-2017**, ale **jeśli starsze rodzeństwo wyrazi chęć zbierania naklejek, by również otrzymać dyplom, będzie taka możliwość.**

Projekt „Mała książka – wielki człowiek” jest realizowany w ramach ogólnopolskiej akcji przez Instytut Książki we współpracy z bibliotekami publicznymi od 2018 r. Do tej pory dzięki akcji Wyprawki Czytelnicze odebrało **prawie 300 tys. przedszkolaków**. Do tegorocznej edycji projektu zgłosiło się aż **75% wszystkich bibliotek publicznych w Polsce**. Szczegóły projektu znajdują się na stronie: wielki-czlowiek.pl.

8 powodów, dla który warto czytać książki (nie tylko w wakacje)

1. Czytanie wzbogaca słownictwo, co znacznie pomaga w opisywaniu swoich uczuć i myśli.
2. Czytanie książek to doskonała stymulacja dla mózgu. Podczas czytania lektury neurony są nieustannie zmuszane do wysiłku, co przekłada się na lepszą pamięć.
3. Czytanie działa uspokajająco. Jeżeli wybierzesz książkę, która naprawdę Cię interesuje, stres dnia codziennego odejdzie w zapomnienie.
4. Książki inspirują. Do działania, tworzenia czy zmiany.
5. Czytanie książek rozwija wrażliwość na sztukę i na innych ludzi.
6. Książki otwierają na nowe doświadczenia i poszerzają horyzonty.
7. Osoby czytające książki mają większą swobodę i łatwość wypowiedzi, co przekłada się na większe szanse na osiągnięcie sukcesu, a także podnosi samoocenę.
8. Czytanie książek buduje naszą świadomość. Dzięki nim wiele dowiadujemy się nie tylko o otaczającej nas rzeczywistości, ale także o nas samych.

Źródło: <http://wielki-czlowiek.pl/wakacje-z-ksiazka/>

Tekst: **Agnieszka Janda**
– koordynator projektu w gminie Tyczyn

Numer 9. „Głosu Tyczyna”

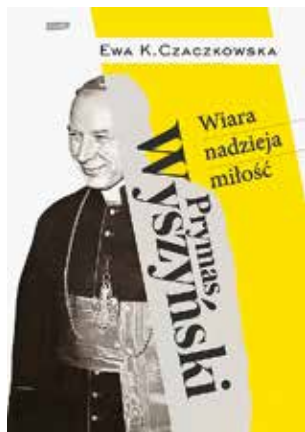
ukaze się z datą **27.09.2020 r.**

Termin składania tekstów upływa:

14.09.2020 r.

Teksty można przysyłać e-mailem na adres redakcji: **glostyczyna@tyczyn.pl** lub składać osobiście w siedzibie redakcji: **Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna**, ul. Mickiewicza 1, 36-020 Tyczyn, **tel. (17) 22-19-410** w godz. pracy biblioteki oraz w **Urzędzie Miejskim w Tyczynie**, ul. Rynek 18, 36-020 Tyczyn, **pok. 24, tel. (17) 23-04-924.**

7 czerwca br. miała odbyć się beatyfikacja kard. prymasa **Stefana Wyszyńskiego**. Niestety, epidemia koronawirusa spowodowała, że uroczystości zostały bezterminowo zawieszono (źródło: vaticannews.va). By przybliżyć sylwetkę Prymasa Tysiąclecia, wiele wydawnictw wznawia bądź wydaje książki jego autorstwa i jemu poświęcone. Jedną z nich jest pozycja doktor historii **Ewy Czackowskiej pt. „Wyszyński. Wiara, nadzieja, miłość”**. Książka nie jest typową biografią, nie znajdziemy tu bowiem dokładnych dat i wydarzeń z życiorysu kard. Wyszyńskiego. Autorka chce pokazać czytelnikom prymasa nie tylko jako głowę Kościoła Katolickiego w Polsce, ale przede wszystkim jako człowieka, który – wybrany do roli męża stanu – starał się konsekwentnie i odpowiedzialnie realizować powierzone mu zadanie. Czackowska skupia się na życiu wewnętrznym prymasa, pokazując, jak podejście do życia i wartości, które wyznawał, wpływały na pełnienie przez niego zewnętrznych funkcji i zadań. W książce Czackowska przytacza także cuda, jakie dokonały się za wstawiennictwem prymasa oraz rozmowę przeprowadzoną z **o. Zdzisławem Kijasem** – relatorem w procesie beatyfikacyjnym kard. Wyszyńskiego.

to wydawnictwa niezwykle przejmujące, szczególnie kiedy ich bohaterami są dzieci. **„Dziewczynka z Sobiboru” Franca Forte i Scilla Bonfiglioli** to wstrząsająca historia przyjaźni esesmana Hansa z żydowską dziewczynką, która przypomina mężczyźnie zmarłą córeczkę. Oficer SS nie popiera polityki Trzeciej Rzeszy, ale z lęku przed represjami wobec najbliższych swoje poglądy zachowuje dla siebie. Kiedy zostaje przeniesiony do obozu zagłady w Sobiborze, nie potrafi już patrzeć obojętnie na to, co dzieje się w tym miejscu. To tu, wśród więźniów, których przeznaczono do zagazowania, Hans wy-

„Brakuje mi słów, by opisać, jak bardzo wstrząsnęła mną ta historia” – tak rozpoczyna się jedna z recenzji umieszczonych na portalu lubimyczytac.pl kolejnej książki, którą polecam do czytania. Wydawać by się mogło, że temat wojny w literaturze został już wyczerpany, niemniej jednak ciągle ukazują się nowe książki z wojną w tle. Są

patruje dziewczynkę bardzo podobną do jego nieżyjącej córki i ucieka się do rozmaitych sposobów (również takich, za które mógłby zostać rozstrzelany), by ocalić to dziecko za wszelką cenę. Książka powstała z inspiracji autentycznymi wydarzeniami.

Zygmunt nie był „zwykłym” bezdomnym. Alicja wiedziała to, mimo że starszy pan stracił pamięć i nie miał pojęcia, dlaczego żyje na ulicy. Kobieta – chcąc podziękować za uratowanie torebki z rąk złodziejzka – postanawia zaprosić Zygmunta na swoją posesję, by w zamian za prace ogrodowe mężczyzna mógł zamieszkać w letniej altanie. Zygmunt nie pamięta nic z przeszłości. Swoje imię wymyślił, bo przecież musiał jakoś się innym przedstawiać. Był jednak pewien, że Alicję skądś zna. Przebywanie w jej pobliżu, na terenie jej posesji sprawiało, że mężczyzna coś sobie przypomina. Zygmuntovi stają przed oczami najczęściej las, karabiny, menażka z kaszą i grzybami oraz młoda dziewczyna pachnąca konwaliami... Tak zaczyna się kolejna powieść **Ewy Formelli pt. „Kotysanka dla Łani”**. A jak się kończy? Tego nie zdradzę – zapraszam do lektury.

A teraz przenosimy się w Bieszczady. **Karolina Klimkiewicz** jest autorką cyklu, którego pierwszy tom nosi tytuł **„Wybacz mi”**. W tej ciekawej powieści poznajemy 25-latkę, która szykuje się na wyjazd z Wrocławia w Bieszczady. Co jest tego powodem? Otóż Emilia – bo tak ma na imię główna bohaterka książki – otrzymuje od biologicznej matki (nie widzianej prawie 25 lat) list, w którym kobieta zaprasza ją do południowo-wschodniej Polski. Emilia – prawie już nie pamiętająca, że matka ją porzuciła – rusza w tę długą podróż podekscytowana, że zobaczy swoją mamę. Nie będzie to jednak spotkanie po latach, o jakim marzyła. Na miejscu okazuje się, że Kuba – właściciel pensjonatu, w którym się zatrzymała dziewczyna – wręcza Emilii dziesięć listów od matki i obiecuje, że odpowie na każde jej pytanie, ale najpierw bohaterka musi przeczytać wszystko, co napisała do niej matka. A właśnie – gdzie jest ta, która prawie 25 lat temu porzuciła kilkumiesięczne niemowlę i dlaczego?...

Książki poleca: **Agnieszka Janda**

Bankowcy dla edukacji

Jedno zdjęcie, kłopoty na całe życie

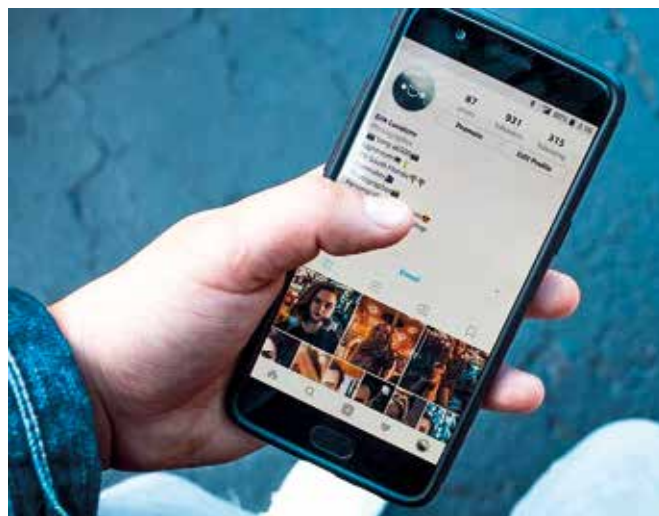
Zabawna foto z wakacji to może być niezły sztos na Facebooku albo Instagramie i sporo lajków od znajomych, jednak po latach może wpłynąć na to, czy dostaniemy wymarzaną pracę. Rekruterzy i dział HR coraz częściej przeglądają nie tylko CV i listy osób aplikujących o pracę, ale także ich profile w mediach społecznościowych.

„Jak cię widzą, tak cię piszą” - mówi stare przysłowie. Rekruterzy, zanim zdecydują o tym, czy kogoś zatrudnią w firmie, lubią sprawdzić, jak przedstawia się w sieci dany kandydat. I wtedy zdjęcie wrzucone do mediów społecznościowych, które miało być występem zrozumiałym dla kolegów, może przysporzyć nam kłopotów. I nie jest ważne, że to foto sprzed lat. Ona może stanowić podstawę do wyrobienia sobie przez decydentów zdania o danej osobie. A po latach - fotka w głupawej pozie - może nieść zupełnie inny kontekst niż planowaliśmy, kiedy ją robiliśmy.

Podobno „nie szata zdobi człowieka”, ale jej brak na zdjęciach może również być przyczyną kłopotów w pracy. Znane są przypadki, kiedy uznano, że zbyt skąpa odzież na zdjęciach wrzuconych do sieci była przyczyną skarg na pracownika i w konsekwencji jego zwolnienia z firmy. Koncerny wolą też nie zatrudniać, zwłaszcza na eksponowane stanowiska, osób, które wrzucały do sieci na przykład zbyt odważne zdjęcia, ponieważ może to wpłynąć na to, jak koncern będzie postrzegany przed klientów lub kontrahentów.

Warto również uważać na to, co się pisze. Bo zwykle komentarze w sieci szkodzą nie tylko autorowi, ale i firmie z nim kojarzonej. Boleśnie przekonała się o tym na przykład **Justine Sacco**, była już dyrektorem marketingu w jednym z globalnych koncernów. Wsiadając do samolotu, którym miała polecieć na długo oczekiwane wakacje w RPA, napisała na Twitterze: „Lecę do Afryki. Mam nadzieję, że nie złapię AIDS. Żartowałam. Jestem biała!”. Wyjątkowo głupi wpis spowodował, że internauci wściekli się nie tylko na nią, ale i na koncern, w którym pracowała. Firma natychmiast zaczęła być postrzegana przez pryzmat rasistowskiego wybryku pracownicy. Żeby zażegnać sytuację kryzysową marki, reakcja władz firmy musiała być błyskawiczna - koncern po prostu odciął się od bohaterki skandalu. Kiedy tuż po wylądowaniu maszyny na lotnisku w Kapsztadzie Sacco włączyła komórkę, dowiedziała się, że może sobie przedłużyć urlop o ile chce, bo nie musi już wracać do pracy, ponieważ została zwolniona w trybie natychmiastowym.

Jeśli prowadzimy konta w mediach społecznościowych, **bardzo uważajmy, co piszemy i jakie zdjęcia wrzucamy** (bo po latach coś, co kiedyś wydawało się niewinne, może nabrać innego znaczenia i nam zaszkodzić) albo lepiej - **nie udostępniamy publicznie naszych fotek i przemyśleń**. I trzeba naprawdę uważać, bo nawet ustawienie prywatności tak, żeby treści były dostępne tylko dla znajomych, nie zawsze zapewnia bezpieczeństwo. Bywają ludzie, którzy na przykład po jakimś konflikcie z nami (albo tylko z czystej zawiści) mogą wynieść kompromitujące nas informacje na zewnątrz. Dlatego najlepiej do sieci wrzucać tylko takie treści, które można z czystym sumieniem pokazać rodzicom. To najlepszy sposób na „autocenzurę”.

Program sektorowy „Bankowcy dla Edukacji” to jeden z największych programów edukacji finansowej w Europie. Jest on realizowany od 2016 r. z inicjatywy Związku Banków Polskich przez Warszawski Instytut Bankowości. Jego celem jest edukowanie uczniów, studentów i seniorów w zakresie podstaw praktycznej wiedzy dotyczącej ekonomii, finansów, bankowości, przedsiębiorczości, cyberbezpieczeństwa i obrotu bezgotówkowego.

Zapraszamy na stronę www.bde.wib.org.pl

OGŁOSZENIA/REKLAMY

Osoby zainteresowane zamieszczeniem ogłoszenia lub reklamy w „Głosie Tyczyna” mogą to zrobić telefonicznie pod nr. tel. **(17) 22-19-318, wew. 24** oraz **(17) 22-19-410**, a także e-mailowo: glostyczyna@tyczyn.pl.

CENNIK OGŁOSZEŃ:

- Za ogłoszenia drobne – **1 zł od słowa**,
- Za ogłoszenia ramkowe o pow. 6,5 x 9 cm – **25 zł**,
- Za ogłoszenia ramkowe o pow. 13 x 9 cm – **50 zł**.
- W treści ogłoszenia adres oraz nr telefonu traktowane są jako jedno słowo.
- Ogłoszenia dotyczące nieruchomości położonych na terenie Gminy Tyczyn typu: „sprzedam/kupię działkę, wynajmę dom”, „zamienię mieszkanie” oraz „życzenia” od osób prywatnych są **płatne**.
- Ogłoszenia dotyczące w treści: „szukam/dam pracę”, „nekrologi” są **bezpłatne**.

Historia zapisana w starych fotografiach – cz. 5

Lata okupacji w Tyczynie i okolicy to niewątpliwie okres wyjątkowy, dramatyczny, a zarazem tajemniczy i ciekawy ze względu na to, że prawie każdy z nas – dzięki najstarszym członkom rodziny - ma w nim jakiś udział. Sekrety, dramaty, sensacyjne opowieści krążą w każdym domu, którego mieszkańcy zaznali życia pośród niemieckiego terroru. Co raz odkrywamy ciekawe historie – rodzinne, sąsiedzkie czy mieszkańców najbliższej okolicy. Mimo że te lata nie były łatwe, to jednak były chwile spokojniejsze, w których ludzie nadal się kochali, pobierali, a dzieci rodziły. Rozwiązywano przeróżne problemy związane z biedą, pracą, ledwo wiążąc koniec z końcem, ale myślano również o przyszłości dzieci. Dzieci i młodzież uczęszczały do szkół (oczywiście pod ścisłym nadzorem i wytycznymi okupanta), a także na organizowane przez ówczesne władze przeróżne kursy, które miały dać konkretny zawód i w jakiś też sposób zabezpieczały młodych ludzi przed wywózką np. na przymusowe roboty do III Rzeszy lub przed innymi sztykanami.

Ten właśnie okres edukacyjny w Tyczynie chciałbym przedstawić na czterech fotografiach, które wyszukałem w kilku albumach. Wydaje się mi, że jedna z nich (z **ks. Józefem Kuczkowskim**) była już gdzieś publikowana. Zapewne większość ówczesnych młodych osób nabywała takie pamiątkowe zdjęcia, które w tamtych czasach były jeszcze rzadkością. Dlatego teraz tak sobie cenimy te historyczne wydarzenia utrwalone na papierze fotograficznym. Widzimy na nich oprócz swoich bliskich także pomieszczenia, ówczesne budowle, place, ulice, jak również garderobę i ówczesną modę. Zdjęcie **nr 1** przedstawia uczniów kl. II szkoły handlowej w roku szkolnym 1943/44. W środku niezapomniany katecheta ks. Józef Kuczkowski w charakterystycznych okrągłych okularach. Uczył on moją mamę, mnie i wielu innych mieszkańców Tyczyna i okolic. Powyżej księdza, po lewej stronie, stoi **Kazimiera Gąsecka**. Cała grupa razem z księdzem liczy 25 osób.

Fot. nr 1

Na fotografii **nr 2** zgromadziło się niemal dwa razy więcej uczestników pięcioletniego kursu księgowości w Tyczynie. Zdjęcie wykonano w maju 1944 r. Naliczyłem 49 postaci.

Fot. nr 2

Fot. nr 3

Trochę mniej pozujących (36) liczy ta sama grupa kursowiczów na wspólnym zdjęciu w plenerze (**fot. nr 3**). Jak widać atmosfera tego ujęcia jest dużo luźniejsza. Ciekawe, gdzie to zdjęcie zostało zrobione? Moja mama rozpoznała na nim (w środku grupy) swoją siostrę **Kazimierę Gąsecką**.

Fot. nr 4

Fotografia **nr 4** przedstawia także liczne grono (42 osoby) młodych ludzi. Nie jestem pewien, czy to uczestnicy tego samego kursu księgowości, co na fot. nr 2 i 3, gdyż zdjęcie na pamiątkowej tablicy nie jest opisane. Mężczyzna w centrum fotografii wygląda na podobnego z poprzednich, być może jest to jakiś młody nauczyciel lub opiekun grupy? Oczywiście, jest na nim Kazimiera Gąsecka, która na odwrocie zapisała miejsce i datę powstania tego zdjęcia - „Tyczyn 27.5.1943”. Data może sugerować, że jest to fotografia uczniów szkoły handlowej z pierwszej fotografii. A być może uwieczniono na tym zdjęciu jakieś wydarzenie kulturalne? Mama rozpoznała na fotografii dwie dziewczyny: pierwsza od lewej, siedząca w mundurku, przypomina jej **Danutę Oleszko**, a obok niej siedzi **Olga Łuszczak**.

A może ktoś z Czytelników GT rozpozna więcej osób na prezentowanych przeze mnie zdjęciach?

Tekst: **Krzysztof Chmielowski**

Franciszek Kotula – czas wojny

W poprzednim numerze GT pisałem o życiu Franciszka Kotuli w okresie jego pracy nauczycielskiej. Pora na przedstawienie go w czasach wojennej grozy.

W 1935 r. powstało Towarzystwo Regionalne Ziemi Rzeszowskiej, którego celem m.in. było stworzenie muzeum. Franciszek Kotula podjął się społecznie pracy nad gromadzeniem zbiorów muzealnych. Pochodziły one przeważnie z darowizn. Kotula jeździł po okalających Rzeszów miejscowościach i prosił o przekazywanie zabytkowych przedmiotów i dokumentów na cele muzealne. Z Głogowa pozyskał m.in. stare księgi cechowe i przedmioty związane z działalnością głogowskich rzemieślników. Od początku muzeum mieściło się w budynku szkoły im. A. Mickiewicza w Rzeszowie, w której kustosz pracował. Za utworzenie muzeum Kotula w 1938 r. otrzymał srebrny Krzyż Zasługi.

Działalność muzeum przerwał wybuch II wojny światowej. Franciszek Kotula w pierwszych dniach września 1939 r. wraz z wieloma innymi mężczyznami ewakuował się na wschód. Jednak klęska armii polskiej przyszła bardzo szybko i ewakuacja straciła sens. Po powrocie do Rzeszowa Kotula zastał szkołę zamkniętą, lecz stwierdził, że ktoś włamał się do muzeum. Zginęło kilka eksponatów, ale większość nadal znajdowała się na swoim miejscu. Jednak najgorsze dopiero miało nadejść. Niemcy postanowili zamienić szkołę na szpital wojskowy, w związku z czym opróżniali sale z niepotrzebnych przedmiotów. Wśród nich znalazły się eksponaty, które zaczęto wynosić wprost na ulicę. Kotula zareagował odruchowo. Udał się do ratusza, gdzie urzędował inspektor miejski **Wilhelm Goer**. Jak twierdził Kotula, nie był on typem wiernego ideologa narodowego socjalizmu i cechował się kulturalnym obyczajem. Przekonany został argumentem, że eksponaty są cenne dla kultury niemieckiej, ponieważ świadczą o zasiedlaniu tych terenów w przeszłości przez kolonistów z Niemiec. Był to wybieg, który okazał się bardzo skuteczny.

Goer przeznaczył dla Kotuli pomieszczenie na piętrze w jednej z przyrynkowych kamienic. Na dole kamienicy mieściły się sklepiki żydowskie. Wkrótce jednak Żydzi trafili do wydzielonego getta i Kotula dysponował już całą kamienicą. Muzeum oczywiście nie było dostępne dla Polaków i mogli odwiedzać je tylko Niemcy. Któregoś dnia w kamienicy pojawił się wojskowy komisarz miasta **Albert Pavlu**. Był on Niemcem sudeckim i przed rozpadem monarchii Habsburgów w 1918 r. był ich poddanym. Jego ojciec służył w pułku, który stacjonował w Rzeszowie. Pavlu ze zdumieniem

zobaczył na ścianie obraz, który przedstawiał właśnie ów pułk. Niemca ogarnął sentyment i przychylniejszym okiem spojrzął na Kotulę. Załatwił mu zatrudnienie jako nauczyciel najpierw w Zwięzycy, a później w Rzeszowie. Franciszek Kotula pobierał wynagrodzenie, ale jego obowiązkiem było dbanie o eksponaty muzealne. Otrzymał nawet pieniądze na remont kamienicy i zastosowanie jej do celów muzealnych.

W rzeczywistości Kotuli wcale nie było lekko. Pavlu miał swoje humory i czasami potrafił dokuczyć muzealnikiem. Niemcy wściekle poszukiwali pochodzącego z połowy XVIII w. planu Wiedemanna. **Karol Henryk Wiedemann** był niemieckim inżynierem, który służył księżętom Lubomirskim i wykonał unikalny plan przedstawiający wygląd Rzeszowa. Zamiarem Niemców było wywiezienie mapy do III Rzeszy. Szukali na próżno. Plan bezpiecznie ukryty leżał w domostwie rodzinnym Kotuli na Piasku w Głogowie. Dzięki temu nienaruszony przetrwał wojnę.

Franciszek Kotula otrzymał zezwolenie, aby do prac remontowych i przy organizowaniu muzeum zatrudniać Żydów z getta. Mieli oczywiście pracować za darmo i pod przymusem, jednak Kotula stwarzał im takie warunki, że woleli stawić się do pracy niż pozostać w getcie. W zaułkach za rynkiem można było kupić trochę czarnorynkowego jedzenia i przemycić je do getta. Poza tym Kotula, który odnosił się z sympatią do Żydów, czynił pozory normalności, jakby wojny nie było. Jednocześnie kontaktował się z nimi w celu pozyskania zabytkowych judaików dla zbiorów muzealnych. W ten sposób muzeum wzbogaciło się m.in. w lampki chanukowe, świeczniki, naczynia ceramiczne i metalowe oraz hebrajskie pergaminy.

Chociaż na grobie Franciszka Kotuli znajduje się inskrypcja, że był żołnierzem AK, w rzeczywistości w szeregi amii podziemia nigdy nie wstąpił. Jednak współpracował z konspiratorami, którzy z oczywistych powodów kontaktowali się z nim. Stykał się przecież z Niemcami, z samym Pavlu, a więc mógł uzyskać jakąś przydatną w konspiracji informację. Dodatkowo akowcy powierzali mu na przechowanie różne przedmioty. W kamienicy była piwnica, do której Niemcy nigdy nie zaglądali. Jednak ryzyko i tak było duże i w razie wpadki Kotula bez wątpienia trafiłby do Auschwitz.

Po wycofaniu się Niemców Franciszek Kotula miał świadomość, że łupem złodziei i żołnierzy Armii Czerwonej może paść wyposażenie dworów ziemiańskich, które zostały opuszczone przez właścicieli. Wystarał się więc u władz wojewódzkich o zaświadczenie, a w zasadzie dwa zaświadczenia, bo jedno napisane w języku polskim, a drugie w języku rosyjskim, z upoważnieniem na przewiezienie najcenniejszych rzeczy do muzeum. W ten sposób pozyskał kolejne eksponaty. Muzeum, które przed wojną było społeczne, teraz zostało upaństwowione i stało się muzeum miejskim. Przed Kotulą otwierał się nowy rozdział życia jako muzealnika.

We wrześniowym nr. GT ostatnia już część biogramu F. Kotuli.

Tekst: **dr Robert Borkowski**

* * *

Od Redakcji: Więcej o życiu Franciszka Kotuli w czasie II wojny św. można przeczytać w książce pt. *Diariusz muzealny: 1942-1948*.

Franciszek Kotula wewnątrz muzeum znajdującym się przy rzeszowskim rynku. Fot. ze zbiorów Miejsko Gminnej Biblioteki Publicznej w Głogowie Małopolskim

Ciekawe miejsca w Polsce cz. 3

Wakacje dobiegają końca, ale my nadal podróżujemy po Polsce. W dzisiejszym numerze GT prezentuję polskie piramidy. To nie pomyłka, bowiem w zasobach Internetu znalazłam informację, że w naszym kraju znajduje się... co najmniej 28 piramid (powstałych dawno temu i współcześnie), w tym kilka na Podkarpaciu.

Pierwszy przystanek robimy w mazurskiej miejscowości **Rapa**, gdzie znajduje się grobowiec rodzinny pruskiego rodu baronów **von Fahrenheit**. Budowla ma kształt przypominający starożytne egipskie piramidy i powstała przed 1795 r., kiedy to pochowano w niej żonę pomysłodawcy budowli - **Johanna von Fahrenheida**. Obecnie znane są personalia pięciu osób z tej rodziny, których szczątki znajdują się w piramidzie.

W 2018 r. piramida w Rapie została odrestaurowana. Prace konserwatorskie i remontowo-budowlane w całości zostały sfinansowane ze środków funduszu leśnego Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe Fot. Nadleśnictwo Czerwony Dwór

Udajemy się teraz do województwa opolskiego, gdzie w miejscowości **Rożnów** znajduje się kolejny grobowiec piramidalny, który zbudowano w 1780 r. dla rodu von Eben. **August von Eben** był generałem pruskiej armii i właścicielem tamtejszych ziem. W piramidzie zostało pochowanych 28 członków jego rodziny, których ciała uległy procesowi mumifikacji.

Projektantem grobowca był Karl Langhaus – ten sam, który zaprojektował Bramę Brandenburską w Berlinie Fot. wikipedia.pl

W województwie małopolskim, w miejscowości **Zagórzany** (niedaleko Gorlic), znajduje się 10-metrowy grobowiec w kształcie piramidy, z dużym krzyżem. Grobowiec powstał w 1931 r. dla rodziny **hrabiów Skrzyńskich**. Obok piramidy znajduje się nagrobek, w którym prawdopodobnie pochowani są zaufani ogrodnicy hrabiego.

W grobowcu-piramidzie w Zagórzanach pochowani zostali: hrabia Adam Skrzyński – pionier przemysłu naftowego, jego żona Oktawia oraz syn, córka, zięć i wnuk Fot. wikipedia.pl

Zbliżamy się do Podkarpacia, gdzie między Mrzygłodem a Sanokiem, w miejscowości Międzybrodzie, znajduje się grobowiec piramidalny rodziny **Kulczyckich** herbu Sas. Piramida powstała w latach 30. XX wieku i ma wysokość 3 metrów. W mauzoleum pochowane jest małżeństwo: **Włodzimierz** (lekarz weterynarii, profesor Akademii Medycyny we Lwowie) i **Maria Kulczyccy** oraz ich syn **Jerzy** (profesor archeologii), który zmarł w 1974 r.

Piramida w Międzybrodzie znajduje się na terenie greckokatolickiego cmentarza przy cerkwi Św. Trójcy Fot. wikipedia.pl

A teraz odbijamy na północ. Między Lublinem a Zamościem, w Krynicy (powiat krasnostawski), na tzw. **Górze Ariańskiej**, znajduje się **najstarsza piramida w Polsce**, zbudowana prawdopodobnie **w I połowie XVII wieku** przez podkomorzego **Pawła Orzechowskiego**. Historycy podejrzewają, że Orzechowski był arianinem i nie mógł być pochowany na cmentarzu katolickim, więc wybudował własne mauzoleum, którego wysokość przekracza 19 metrów.

Piramida w Krynicy została uznana za pomnik przyrody nieożywionej Fot. wikipedia.pl

Wszystkie przedstawione przeze mnie powyżej piramidy to mauzolea, w których pochowani zostali członkowie rodów. Istnieją w Polsce jeszcze inne grobowce, których wiek datuje się na... **5,5 tys. lat.** W okolicach **Izbicy Kujawskiej** (między Włocławkiem a Koninem) znajdują się jedne z najstarszych prehistorycznych zabytków w Polsce - **megalityczne grobowce** (tzw. kopce kujawskie) stanowiące obecnie rezerwat archeologiczny w Wietrzychowicach i Sarnowie.

Jeden z grobowców w rezerwacie archeologicznym w Wietrzychowicach Fot. wikipedia.pl

We wrześniowym numerze GT – ciekawe (i mało znane) miejsca na Podkarpaciu

Źródła: beskid-niski-pogorze.pl, czerwony-dwor.bialystok.lasy.gov.pl, izbica-kujawska.com, krasnostaw-powiat.pl, msw-pttk.org.pl, powiatgorlicki.pl, wikipedia.pl, zabytek.pl.

Informacje o piramidach wyszukała: **Agnieszka Janda**

Autorka tekstu dziękuje Nadleśnictwu Czerwony Dwór za możliwość publikacji zdjęcia piramidy w Rapie

Ciekawostka

By rozpowszechnić wiedzę o piramidach w Polsce, Oddział Wojskowy Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego w Chełmie **wprowadził Ogólnopolską Odznakę Krajoznawczą „Szlakiem Piramid w Polsce”**. By zdobyć odznakę w stopniu brązowym, trzeba zwiedzić trzy polskie piramidy. Odznakę złotą otrzyma natomiast osoba, która zwiedzi przynajmniej 13 tego typu budowli.

Podczas letniego spaceru po ogrodzie warto zwrócić uwagę na kwiaty jeżówki, która posiada piękne, duże kwiatostany w kolorze purpurowym. Srodek kwiatu - przypominający jeża - jest wypukły, żółto-brązowy, roślina posiada pędy sztywne, wysmukłe, a wygięte liście mają kolor ciemnozielony. Jeżówka, inaczej echinacea, to roślina należąca do rodziny astrowatych. Tworzy ją 9 gatunków roślin, które pochodzą z Ameryki Północnej. W Polsce hodowane są 3 odmiany jeżówki, które wykorzystuje się w ziołolecznictwie: • **jeżówka purpurowa** (*Echinacea purpurea*), zwana również rotacznicą, • **jeżówka biała** (*Echinacea pallida*), • **jeżówka wąskolistna** (*Echinacea angustifolia*).

Roślina ta charakteryzuje się wieloma właściwościami leczniczymi i dla celów farmaceutycznych uprawiana jest w specjalnie przeznaczonych do tego warunkach. Indianie wykorzystywali ją w leczeniu krwawiących, trudno gojących się ran. Jeżówka pomagała w leczeniu malarii, szkarlatyny czy błonicy. Na początku XX wieku wykazano jej działanie immunostymulujące, a więc wspomagające działanie układu odpornościowego. Zaczęto ją więc stosować jako środek uodporniający i regenerujący. Potwierdzono naukowo, że ekstrakt z jeżówki ma działanie przeciwgorączkowe i przeciwbólowe, a także żółciotwórcze, napotne i rozkurczowe. Jeżówka pomaga na dolegliwości ze strony układu pokarmowego, ponieważ działa rozkurczowo na mięśnie gładkie budujące przewód pokarmowy, a także stymuluje procesy regeneracyjne tkanki kostnej i chrzęstnej.

W medycynie naturalnej jeżówka (zwłaszcza purpurowa) jest uważana za jeden z najcenniejszych środków podnoszących odporność organizmu. *Echinacea* zalecana jest zarówno osobom zdrowym, jak również osobom o obniżonej odporności i osłabionym, np. w wyniku długotrwałego podawania antybiotyków czy po przebytych chorobach. Naukowcy przekonują, że profilaktyczne przyjmowanie przetworów z tej rośliny znacząco zmniejsza ryzyko rozwoju przeziębienia. Jedno z badań wykazało nawet, że połączenie jeżówki z witaminą C zmniejszało ryzyko zachorowania aż o 86%. Wyniki badań wykazały też, że przyjmowanie jeżówki już w czasie przeziębienia skraca czas trwania choroby - szybciej ustępuje kaszel, ból głowy i katar. Współczesna fitoterapia poleca stosowanie jeżówki w leczeniu opryszczki, egzemy, atopowego zapalenia skóry, oparzeń, ran i owrzodzeń podudzi.

W okresie jesienno-zimowym preparaty z jeżówki mogą stosować osoby o osłabionym układzie odpornościowym, które często chorują na grypę lub przeziębienie. Preparaty z jeżówki z powodzeniem można stosować w przebiegu chorób wirusowych (np. grypy, odry, różyczki, opryszczki), bakteryjnych (np. anginy, trądziku), zakażeń mieszanych czy grzybiczych lub pasożytniczych. Takie zastosowanie wiąże się przede wszystkim z aktywnością przeciwzapalną substancji bioaktywnych zawartych w tej roślinie.

Uwaga! Jeżówka purpurowa ma tak silne działanie, że nie każdy może ją stosować. Ze względu na intensywne pobudzanie układu odpornościowego preparatów z jeżówki nie powinny przyjmować osoby po przeszczepach (z uwagi na ryzyko ich odrzucenia), osoby stosujące leki immunosupresyjne i glikokortykosteroidy oraz cierpiące na choroby autoimmunologiczne. Jeżówka purpurowa jest przeciwwskazana dla osób uczulonych na tę roślinę oraz na zioła takie jak:

mniszek lekarski, nagietek, arnika i krwawnik. Nie zaleca się stosowania jeżówki kobietom w ciąży oraz karmiącym piersią. Jeżówka może powodować wytłumienie tolerancji immunologicznej dla płodu, doprowadzając do poronienia. Z powodu braku wystarczających dowodów naukowych dotyczących bezpieczeństwa i skuteczności stosowania preparatów z jeżówki purpurowej u dzieci w wieku poniżej 12 lat nie należy podawać ich dzieciom bez konsultacji z lekarzem. Jeżówki nie powinno się także stosować przy chorobach szpiku kostnego, czynnej gruźlicy oraz w przypadku AIDS. Przeciwwskazaniem do stosowania preparatów z jeżówką jest też stwardnienie rozsiane i uszkodzenia wątroby. U osób z atopowym zapaleniem skóry istnieje ryzyko szoku anafilaktycznego po zastosowaniu preparatów z jeżówką.

Stosowanie ziół i preparatów ziołowych powinno być zawsze konsultowane z lekarzem prowadzącym lub farmaceutą.

Jeżówka dostępna jest w aptece lub sklepie zielarskim w postaci **kropli, syropu** lub **tabletek**. Chcąc wykorzystać jej właściwości wspomagające układ odpornościowy, należy zacząć terapię w pierwszych dniach przeziębienia lub infekcji. Kurację można stosować również profilaktycznie w celu wzmocnienia naturalnej odporności organizmu.

Jeżówka wykorzystywana jest również w kosmetyce. **Ma bowiem właściwości przyspieszające gojenie ran oraz zmian skórnych.** Dostępne są toniki, kremy i żele do twarzy na bazie wyciągów z jeżówki purpurowej, które można stosować w pielęgnacji cery tłustej i trądzikowej. Wykazują one właściwości regenerujące i odżywiające skórę - wygładzają, nawilżają i chronią przed promieniowaniem UV. Jeżówka ma działanie wspomagające odbudowę komórkową - nie pozwala uszkadzać kolagenu, dzięki czemu skóra wolniej się starzeje, a naruszone wiązania kolagenowe mogą się odbudować.

Jeżówka rzadko powoduje działania niepożądane. Mogą one występować w postaci zaburzeń żołądkowo-jelitowych (ból brzucha, nudności, biegunka, wymioty) lub jako reakcje alergiczne (wysypka, pokrzywka i obrzęk twarzy). Sporadycznie po jej zażyciu mogą też pojawić się duszności, zawroty głowy i spadek ciśnienia tętniczego.

Źródła: J. Baraniak, M. Kania, *Surowce roślinne i inne wybrane składniki preparatów prozdrowotnych przeznaczone do stosowania u dzieci*, „Postępy Fitoterapii” 2014, H. Różański, *Zioła wzmagające odporność organizmu na infekcje*, <https://portal.abczdrowie.pl/jezowka-purpurowa>, <https://www.poradnikzdrowie.pl>, <https://www.medonet.pl>, <https://www.medme.p>

Rubrykę redaguje:

Anna Pondo

- nauczyciel w SP w Tyczynie,
pasjonatka ekologii i zdrowej żywności

Zaniedbanie jako forma przemocy wobec seniorów

We współczesnym świecie obserwuje się proces starzenia się społeczeństw. Powoduje to wiele wyzwań dla różnych sektorów życia. Okres starości niesie ze sobą ryzyko chorób fizycznych i psychicznych, co w konsekwencji prowadzi do trudności w samodzielnym funkcjonowaniu. Osoby starsze stają się wtedy często zależne od osób z rodziny czy instytucji. Niestety, w kwestii pomocy i opieki nad osobami starszymi dochodzi do wielu zaniedbań, a nawet występowania przemocy. Z przemocą mamy do czynienia, kiedy występuje intencjonalne działanie, które wykorzystuje przewagę siły, naruszając dobra i prawa osobiste jednostki, powodując cierpienie i szkody. Seniorzy mogą być ofiarami każdego z rodzajów przemocy (fizycznej, psychicznej, ekonomicznej oraz zaniedbania). Poniższy tekst przybliży zaniedbanie jako formę przemocy wobec osób starszych.

Czym jest zaniedbanie?

Zaniedbanie wobec seniora oznacza odmowę wypełniania obowiązku opieki lub jej niewłaściwe sprawowanie. Zazwyczaj zaniedbanie dotyczy zaniechania zaspokajania potrzeb fizycznych i psychicznych osoby starszej, takich jak: jedzenie, woda, ubranie, środki higieny osobistej, leki, dostęp do pomocy medycznej, ale także potrzeb: bezpieczeństwa, mieszkania i innych, za które odpowiada osoba opiekująca się seniorem. Z zaniedbaniem wiąże się również zjawisko porzucenia, czyli opuszczenia starszej osoby przez jej opiekuna lub przez osobę, która jest odpowiedzialna za opiekę nad seniorem. Porzucenie może mieć różne formy, takie jak np. pozostawienie seniora w szpitalu, innej instytucji czy miejscu publicznym (np. galerii handlowej) lub porzucenie emocjonalne, które jest wyrazem odczuć osoby starszej (tj. kiedy senior czuje się opuszczony).

Jakie występują formy zaniedbania?

Biorąc pod uwagę złożoność i różnorodność sytuacji, w których sprawcy dopuszczają się zaniedbań wobec seniorów, wyróżniamy:

- ▶ **Zaniedbywanie aktywne** – jest to zachowanie celowe i intencjonalne opiekuna, nastawione na niezapewnienie opieki, niezaspokojenie potrzeb lub świadome odmawianie pomocy osobie starszej w zakresie potrzeb żywieniowych, opieki lekarskiej, zabiegów higienicznych i innych czynności życia codziennego;
- ▶ **Zaniedbywanie pasywne** – polega na tym, że opiekun seniora nie jest w stanie lub nie potrafi wywiązać się z obowiązków. Może wynikać to z różnych powodów, np. choroby lub niepełnosprawności samego opiekuna, braku umiejętności lub środków materialnych potrzebnych do opieki. Pasywne zaniedbanie może dotyczyć także izolowania starszej osoby od środowiska zewnętrznego i kontaktów z innymi. Często tego rodzaju zaniedbania opiekunowie osób starszych nie uświadamiają sobie.

Jak przejawia się zaniedbanie u osoby starszej?

Wskaźnikami zaniedbania według badaczy Pavlou i Lachs są: • odwodnienie, niedożywienie; • zaniedba-

nie w zakresie higieny osobistej, niedbanie o czystość ubrania, pościeli; • problemy zdrowotne, które są ignorowane lub nieleczone; • niebezpieczne warunki mieszkaniowe (np. brak ogrzewania); • niesanitarnie warunki mieszkaniowe (np. brud, insekty, zapach moczu, kału); • zgłoszenie faktu zaniedbywana przez samą osobę starszą.

Jak pomóc osobie, która doświadcza zaniedbania?

Osoby dotknięte zaniedbaniami mogą godzić się na swój los z różnych przyczyn, np. z obawy o pogorszenie sytuacji lub chęci ochrony członków rodziny. W sytuacjach zagrożenia zdrowia i życia należy kontaktować się z policją oraz pogotowiem. Problem można też zgłosić do ośrodka pomocy społecznej albo Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Rzeszowie.

Stowarzyszenie „mali bracia Ubogich” prowadzi **Telefon Zaufania** (nr tel. **22 635-09-54**) dla osób starszych. Mottem tego przedsięwzięcia jest hasło: „Troski i kłopoty dzielone z drugim człowiekiem maleją o połowę”, a jego celem przeciwdziałanie izolacji społecznej oraz pełnienie funkcji informacyjnej i doradczej. Telefon adresowany jest do osób starszych, samotnych, potrzebujących wsparcia psychologicznego. Można porozmawiać z psychologami, którzy wysłuchają, udzielą wsparcia, pomogą poszukać rozwiązań w problemach. Dyżury Telefonu Zaufania odbywają się w poniedziałki, wtorki i czwartki w godz. 17.00 - 20.00 oraz w środy (w tematyce choroby Alzheimera) w godz. 14.00 - 16.00.

Tekst: **Joanna Kiszka** – psycholog
Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Górnicy

Źródła: • D. Rynkowska, *Przemoc wobec osób starszych – sposoby przeciwdziałania*, „Polityka i Społeczeństwo”, nr 1(17)/2019, • B. Tobiasz-Adamczyk i in., *Zaniedbywanie i samozaniedbywanie wśród osób starszych*, „Gerontologia Polska” 2008, tom 16, nr 3, • B. Tobiasz-Adamczyk i in., *Zaniedbywanie i samozaniedbywanie wśród osób starszych w opinii pracowników socjalnych i medycznych*, „Gerontologia Polska” 2008, tom 16, nr 3; • <https://www.malibracia.org.pl/nasze-projekty/telefon-zaufania-dla-osob-starszych/>

Publikacja z cyklu artykułów edukacyjno-profilaktycznych powstałych w ramach Programu Ochrony „Wspieranie jednostek samorządu terytorialnego w tworzeniu systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie”, edycja 2020 pt.: „Zawsze jest czas, by zapobiegać przemocy” współfinansowanego przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej oraz Powiat Rzeszowski.

Ograniczenie a pozbawienie władzy rodzicielskiej

Podstawową różnicą pomiędzy ograniczeniem władzy rodzicielskiej a jej pozbawieniem jest to, że przy pozbawieniu władzy rodzicielskiej rodzic nie ma prawa uczestniczyć w wychowaniu dziecka, nie może również zarządzać jego majątkiem, występować w jego imieniu czy decydować o ważnych dla dziecka sprawach.

Pozbawienie władzy rodzicielskiej może nastąpić np. w przypadku, kiedy to rodzice w sposób rażąco zaniedbują swoje obowiązki w stosunku do dziecka, np. pozostawiają je bez opieki czy narażają je na inne niebezpieczeństwo. Ponadto pozbawienie władzy rodzicielskiej może również nastąpić w przypadku nadużywania władzy rodzicielskiej, np. w sytuacji zmuszania dziecka do ciężkiej pracy czy namawiania do popełnienia przestępstwa, jak również w przypadku trwałej przeszkody, np. przewlekłej choroby rodzica lub odbywania przez niego kary pozbawienia wolności. Pamiętać należy, iż pomimo pozbawienia władzy rodzicielskiej rodzic jest w dalszym ciągu zobowiązany do płacenia na dziecko zasadzonych alimentów. Rodzic również ma prawo do osobistych kontaktów z dzieckiem, ale pod warunkiem, że sąd nie zakazał mu takich spotkań.

Ograniczenie władzy rodzicielskiej może zaś nastąpić w przypadku, kiedy zagrożone jest dobro dziecka, a więc w przypadku zazwyczaj krzywdzącego postępowania rodzica wobec dziecka. To krzywdzące działanie rodzica może polegać zarówno na działaniu (wykonywaniu określonych czynności), jak i zaniechaniu działania, czyli bierności (niepodejmowaniu decyzji czy czynności). Dobro dziecka może również zostać zagrożone z przyczyn przez rodziców niezawinionych. Mogą to być sytuacje, w których trudności z wykonywaniem władzy rodzicielskiej związane są z trudną sytuacją życiową rodziców bądź ich upośledzeniem

umysłowym. Przykładem niewłaściwego wykonywania władzy rodzicielskiej jest m.in. niedbanie o zdrowie dziecka, zaniedbywanie jego potrzeb, zaniechanie realizacji obowiązku szkolnego czy pozostawienie dziecka bez właściwej opieki. Sąd ograniczając władzę rodzicielską, m.in. może określić, jakie czynności nie mogą być przez rodziców dokonywane bez zezwolenia sądu, może zobowiązać rodziców do określonego postępowania czy poddać wykonywanie władzy rodzicielskiej stałemu nadzorowi kuratora sądowego.

Oczywiste jest zatem, iż pozbawienie władzy rodzicielskiej jest formą najdolegliwszą w stosunku do wykonywanej władzy rodzicielskiej, stanowiącą zakaz uczestniczenia w wychowaniu dziecka. Jednocześnie wyjaśnić należy, iż pomimo pozbawienia rodzica władzy rodzicielskiej sąd może wyrazić zgodę na kontakty dziecka z rodzicem. Sąd ocenia każdą sytuację indywidualnie, a przede wszystkim kieruje się dobrem dziecka. Toteż wystąpienie danej przesłanki, na podstawie której w podobnej sprawie sąd ograniczył władzę rodzicielską czy pozbawił władzy rodzicielskiej, nie gwarantuje podobnego rozstrzygnięcia w sprawie pozornie wyglądającej na podobną. Nadto pamiętać należy, iż władza rodzicielska nie jest odbierana bądź ograniczana raz na zawsze. Jeżeli ustały przyczyny, dla których sąd pozbawił bądź ograniczył władzę rodzicielską, może zostać ona przez sąd przywrócona.

Materiał źródłowy: ustawa z dnia 23.04.1963 r. Kodeks cywilny (Dz.U. z 2019 r. poz. 1145, 1495, z 2020 r. poz. 875), Kidyba Andrzej (red.), *Kodeks cywilny. Komentarz. Tom III. Zobowiązania - część ogólna*, wyd. II.

Rubrykę redaguje:
Artur Maziarz - radca prawny

Wakacje zdrowo, bezpiecznie i na sportowo

Kilkunastoosobowa grupa dziecięca przez trzy miesiące, począwszy od czerwca br., regularnie (3 razy w tygodniu) uczestniczyła w odpowiednio zmodyfikowanych zajęciach ju-jitsu karate w Rzeszowie, pamiętając o ograniczeniach i obostrzeniach związanych z COVID-19.

Oczywiście przestrzegano wszelkich zasad higieniczno-sanitarnych (dezynfekcja przed, w trakcie i po zajęciach sprawdziła się znakomicie), nikt nie zachorował, wszyscy przez ten okres razem świetnie bawiliśmy się, utrzymując sportową i odpowiedzialną postawę społeczną, dopasowaną do wszelkich wymogów Sanepidu i Ministerstwa Zdrowia.

Zajęcia prowadzone były dla dzieci z Rzeszowa i Tyczyna przez instruktorów w terenie i na salce gimnastycznej przy zachowaniu wymaganej odległości ćwiczących.

Kończąc się wakacje, wracamy do szkół. Nie bójmy się pandemii i uprawiania sportu, który dla naszego zdrowia jest niezbędny - oczywiście z zastosowaniem się do wszelkich zasad bezpieczeństwa.

Tekst: **Wiesław Kisiel**

Młodzi uczestnicy wakacyjnych zajęć z instruktorami

Akademia Tenisa Stołowego Tyczyn zaprasza

Wraz z rozpoczynającym się rokiem szkolnym 2020/21 działająca przy SP w Tyczynie, dynamicznie rozwijająca się Akademia Tenisa Stołowego **zaprasza na zajęcia w szkółce tenisowej**. Serdecznie zapraszamy dotychczasowych uczestników zajęć, jak również wszystkich zainteresowanych tą dyscypliną sportu, do skorzystania z oferty szkółki, tj. zajęć szkoleniowych, treningów, aktywności rekreacyjnej. Wymienione formy zajęć dostosowane są do wszystkich grup wiekowych.

Jednocześnie przypominamy, że działający przy ATS Tyczyn klub tenisowy **UKS ATS MixR-tvAgd.pl Tyczyn** będzie w nadchodzącym sezonie rywalizował w III lidze POZTS. Zachęcamy do śledzenia przebiegu rozgrywek na stronie internetowej: **www.pozts.pl** oraz udziału kibiców i sympatyków w meczach „na żywo”, podczas ligowych spotkań rozgrywanych na dużej hali sportowej SP w Tyczynie (w dawnym gimnazjum).

Kontakt pod nr. tel.: **720-783-117, 534-144-403, 607-604-666**, e-mail: **uks.ats.tyczyn@wp.pl**.

Tekst: **Tadeusz Gryś**

S sport

U umiejętności

K kariera

C charakter

E emocje

S sprawność

Atuty Akademii:

- nauka gry w tenisa stołowego pod bieżącym okiem wykwalifikowanych instruktorów – zawodników z licencją PZTS,
- zajęcia poprawiające koordynację ruchową,
- ćwiczenia kształtujące umiejętności emocjonalne, m.in. radzenia sobie ze stresem,
- integracja i współzawodnictwo.

Zapraszamy

DZIECI, MŁODZIEŻ I DOROSŁYCH

KONTAKT:
 Sebastian Lubas ☎ 607 604 666
 Tadeusz Gryś ☎ 720 783 117
 ✉ tgrys@wp.pl
 🌐 atstyczyn.pl

📍 Hala sportowa:
 SP im. S.Staszica, ul. Pułanki 4
 36-020 Tyczyn

Przyjaciele Akademii:

Gmina Tyczyn

Stowarzyszenie im. Stanisława Staszica w Tyczynie

Maluszkowo RTV-AGD

MIX

LUMET

Znajdź nas i polub na **Facebooku**

PROFEUM

BIURO RACHUNKOWE

Kompleksowa i profesjonalna obsługa w zakresie usług księgowych:

- PEŁNA OBSŁUGA KSIĘGOWA FIRM (KSIĘGI HANDLOWE, KSIĘGA PRZYCHODÓW I ROZCHODÓW, EWIDENCJA RYCZAŁTOWA)
- ROZLICZENIA Z URZĘDEM SKARBOWYM I ZUS - PEŁNA OBSŁUGA KADROWO-PLACOWA
- MOŻLIWOŚĆ OBIORU DOKUMENTÓW Z SIEDZIBY KLIENTA - ROZWIĄZYWANIE BIEŻĄCYCH I ZALEGŁYCH PROBLEMÓW KSIĘGOWYCH
- POMOC PRZY ZAKŁADANIU DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ - DORADZTWO PODATKOWE ORAZ RESTRUKTURYZACYJNE
- OPRACOWYWANIE BIZNES PLANÓW

UBEZPIECZENIA

Pośrednictwo Finansowe

- Kredyty Gotówkowe
- Kredyty Hipoteczne
- Ubezpieczenia Majątkowe
- Ubezpieczenia Komunikacyjne

Zatrudniamy wybitnych specjalistów w zakresie księgowości i finansów.

Godziny Otwarcia Pn. -Pt. 8.00- 16.00

☎ 518 709 469, 519 525 160

Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich:
Europa inwestująca w obszary wiejskie

Ogłoszenie o naborze nr 1/2020

„Lokalna Grupa Działania – Lider Dolina Strugu” ogłasza nabór wniosków o przyznanie pomocy na operacje w zakresie przedsięwzięcia 1.1.2

Kształtowanie przestrzeni publicznej na cele społeczne

1. **Termin składania wniosków:** 3-21.09.2020 r.
2. **Miejsce składania wniosków:** „Lokalna Grupa Działania – Lider Dolina Strugu”, 36-030 Błazowa, ul. Myśliwska 16, od poniedziałku do piątku w godz. 8.00 – 14.30
3. **Limit dostępnych środków:** 200 tys. zł
4. **Forma wsparcia:** Refundacja
5. **Wysokość kwoty pomocy:** min. 5000 zł, max 150 tys. zł
6. **Intensywność wsparcia:**
  - 63,63% kosztów kwalifikowanych w przypadku jednostki sektora finansów publicznych
  - 100% kosztów kwalifikowanych w przypadku pozostałych podmiotów

Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich:
Europa inwestująca w obszary wiejskie

Ogłoszenie o naborze nr 1/2020/G

„Lokalna Grupa Działania – Lider Dolina Strugu” ogłasza nabór wniosków o przyznanie pomocy na operacje w zakresie

„Rozwój obszaru poprzez odnowę zabytkowych obiektów oraz realizację inicjatyw oddolnych aktywizujących mieszkańców Doliny Strugu”

- 1.2.1. *Wsparcie oddolne inicjatyw – limit: 20 tys. zł*
- 1.2.3. *Podjęcie działań aktywnie włączających seniorów w życie społeczne obszaru – limit: 15 tys. zł*
- 3.1.1. *Remont, modernizacja obiektów dziedzictwa sakralnego, kulturowego i historycznego – limit: 40 100 zł*
1. **Termin składania wniosków:** 3-21.09.2020 r.
2. **Miejsce składania wniosków:** „Lokalna Grupa Działania – Lider Dolina Strugu”, 36-030 Błazowa, ul. Myśliwska 16, od poniedziałku do piątku w godz. 8.00 – 14.30
3. **Limit dostępnych środków:** 75 100 zł
4. **Forma wsparcia:** Refundacja
5. **Intensywność wsparcia:** 100% kosztów kwalifikowanych

Więcej informacji w biurze LGD - Lider Dolina Strugu: 36-030 Błazowa, ul. Myśliwska 16, tel.(17) 23-01-099, e-mail: biuro@liderds.ostnet.pl. Pełna treść ogłoszeń: www.liderds.ostnet.pl

SPRZEDAM 18 arów w Hermanowej
(cena: 5 tys. za ar). Do podłączenia prąd i woda.
Tel. (17) 22-91-089.

SPRZEDAM
dom murowany, na działce 38 arów.
Tel. (17) 22-91-089.

GŁOS TYCZYNA

- miesięcznik redaguje Kolegium w składzie: **Alicja Kustra** - redaktor naczelna, **Zofia Matys**, **Ewa Kocur**, **Elżbieta Domino**, **Agnieszka Rożek-Janda**. Stali współpracownicy: **Dorota Michalak**, **Monika Dziadura**, **Anna Pondo**, **Anita Drążek**, **Beata Byczyńska-Gruca**.

Wydawca: Urząd Miejski w Tyczynie przy współdziałaniu Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury, Miejskiej i Gminnej Biblioteki Publicznej.
Adres Wydawcy: Urząd Miejski, 36-020 Tyczyn, ul. Rynek 18, tel. (17) 22-19-310, e-mail: glostyczyna@tyczyn.pl; www.tyczyn.pl;
Adres redakcji, korekta tekstów: MiGBP w Tyczynie, ul. Mickiewicza 1, 36-20 Tyczyn, tel. (17) 22-19-410. **Skład i łamanie, druk:** Kan Media Agencja Reklamy Kucharski Adriano, ul. Jaśminowa 1/4, 35-604 Rzeszów, tel. 506-744-345. **Redakcja** zastrzega sobie prawo skracania i adiustacji publikowanych tekstów oraz korespondencji, a także opatrywania ich własnymi tytułami. Wydawca nie zwraca niezamówionych materiałów i nie odpowiada za treść ogłoszeń. Poglądy wyrażane w artykułach są poglądami ich Autorów, a nie Wydawcy.

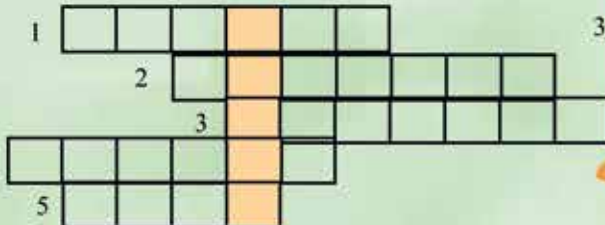

ISSN 1231-4609

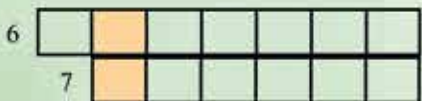

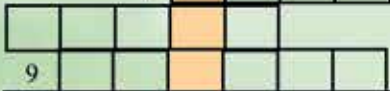
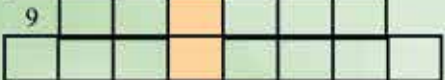
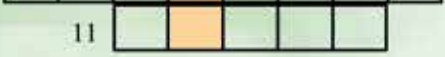

GŁOS DZIECI

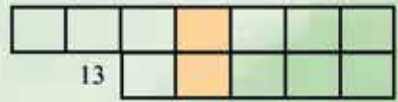
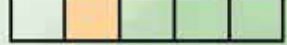

Oprac. MiGBP w Tyczynie (www.tyczyn-biblioteka.pl), Dodatek do 8. numeru „Głosu Tyczyna” (8/2020)

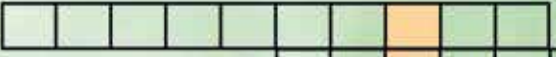
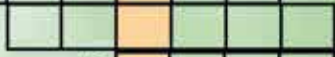

Rozwiąż krzyżówkę obrazkową. Hasło utworzą litery z kolorowych pól.

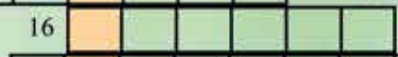
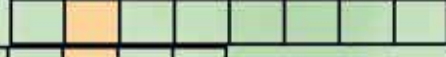
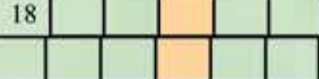
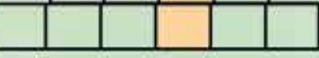

16 6 1 3 2

7 5 6 1 4

14 8 8 9 11 11 9

18 12 10 10 9

19 14 15 13 17

12 16 17 18 15 15

Kącik Czytelnika

Marta Jakubiec - „Rumiankowe Serce”

Czy można nie lubić lata? Przyroda kwitnie i pachnie, ptaki śpiewają. Dzieci mają wakacje, dorośli urlopy. A jednak w pewnej krainie na końcu świata żył czarnoksiężnik Gromer, który lata nie lubił. Wyglądał jak chmura gradowa. W spojrzeniu miał coś takiego, że polna myszka widząc Gromera, chowała się natychmiast do dziury. Czarnoksiężnik marzył, by wszystko dookoła było tak samo smutne jak on. Żeby ptaki nie śpiewały, pszczołki nie brzęczały, a kwiaty zmieniły się w suche badyle.

Gromer chciał, by z krainy zniknęła raz na zawsze radość. Pomóc miało w tym zerwanie Rumiankowego Serca, ale Gromer nie wiedział, jak je odnaleźć. Jak wśród miliarda kwiatów znaleźć ten jeden – najcenniejszy? – zastanawiał się czarnoksiężnik. To jak z gwiazdami na niebie – trudno odnaleźć najpiękniejszą, bo wszystkie gwiazdy są piękne.

Pomimo magicznych zdolności Gromer nie mógł zlokalizować rumianu o złotym sercu. Wszystkie owady w krainie znały marzenie czarnoksiężnika, dlatego strzegły miejsca, gdzie rosło Rumiankowe Serce. Gromer próbował zagadywać napotykaną pszczołkę, przybierając różne postacie. Na przykład zmieniał się w kolorową ważkę, stawał na drodze i niby żartem zgadywał:

- O, jaka pszczołka spracowana. Czuję zapach rumianu. Pewnie musi rosnąć gdzieś w pobliżu. Pomogę dźwigać zapasy.

- Dziękuję - odpowiadała pszczołka. - Dam sobie radę - i nie zdradzając miejsca rumianowych pól, wymijała ważkę.

Czarnoksiężnik przekonał się, że w ten sposób niczego nie osiągnie. Aż pewnego dnia, przechadzając się pod grabowym drzewem, spotkał mrówkę Matyldę bardzo czymś wzburzoną.

- Czy mogę w czymś pomóc? - zapytał Gromer Matyldę.

- Miałam szansę zostać królową w mrowisku – chlipała – ale, niestety, wybrano Frizę. Jestem zdecydowanie od niej lepsza. Potrafię organizować życie mrówek, wyciskać do ostatniego soku siły i atakować przeciwnika. Friza to piękna lala, sprowadzi mrówki na manowce – zakończył wyniośle napotkana mrówka.

- Och, biedna ty - czarnoksiężnik udał wzruszenie. - Jestem pewny, że mogę Ci pomóc odzyskać tron, pod warunkiem, że zdradzisz mi, gdzie mogę znaleźć Rumiankowe Serce.

- To banalnie proste – odrzekła mrówka. - Za tą górą znajdują się Rumianowe Pola, a na nich oprócz rumianów znajdziesz kwiaty wyki, kąkolu i bławatów. Rumiankowe Serce ukryte jest w samym środku łąki z bławatami.

- Ach tak! Dziękuję ci! - Gromer uściskał Matyldę, wkładając jej na głowę fałszywą koronę. Kiedy oddawał mrówce nieszczerą pokłon, zawołał:

- Niech żyje królowa!

Okrzyk ten usłyszały mieszkające w okolicy mrówki i szybko przegoniły nieprawdziwą królową. Widząc to Gromer, rozplątał się jak mgła.

Rumiankowe Serce znajdowało się dokładnie tam, gdzie wskazała Matylda. Kiedy czarnoksiężnik je zobaczył, zerwał szybko i w jednej chwili nastąpił półmrok, zaszło słońce, zwiędły kwiaty, a przestraszone owady pochowały się w zakamarki. Nikt nie śmiał nosa wyściubić z kryjówek, a śmiech Gromera porażał do szpiku kości.

Nagle tę przerażającą ciszę przerwał zmarznięty kos, który zaśpiewał:

- Nie ma już Rumiankowego Serca, ale są nasze!

Do kosa dołączyły się inne ptaki. W jednej chwili wyszło słońce, pozieleniały trawy, na nowo zakwitły kwiaty, a owady wróciły do pracy.

Czarnoksiężnik próbował swoich magicznych sił, by przywrócić letni smutek w krainie, ale... nie potrafił. Radość lata zabiła wszystkie moce Gromera, który czuł się przegrany. Coś w nim pękło. Czy opłaca się być złym? – pytał sam siebie. Świat i tak będzie kolorowy, bo dobra jest więcej. Nie wiadomo skąd wzięła się łąka na policzku maga, która wsiąknęła w Rumiankowe Serce. Nagle kwiat zniknął, a czarnoksiężnik poczuł taką radość, że miał ochotę latać z motylami i śpiewać z całych sił.

Marta Jakubiec – mieszka koło Przeworska. Ukończyła pomaturalne studium turystyczne (pracowała jako pilot wycieczek do Paryża), z wykształcenia jest katechetką. Bajki dla dzieci pisze od prawie 10 lat. Pomysły czerpie z obserwacji ludzi i przyrody. Lubi przebywać na łonie natury, bliska jest jej poezja Haliny Poświatowskiej i Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej. Prowadzi fanpage na portalu Facebook (Margolette Antoine), na którym publikuje nie tylko swoje bajki, ale także wiersze. Jej bajki dla dzieci ukazują się cyklicznie na łamach „Głosu dla dzieci”.

Projekt dla dzieci w wieku 3-6 lat

z Książką na STAR?

**Darmowe WYPRAWKI KSIĄŻKOWE można odbierać
od września 2020 r. w bibliotekach publicznych
gminy Tyczyn.**

Szczegóły na: www.tyczyn-biblioteka.pl

Zabierz dziecko do biblioteki
i odbierz książkę w prezencie
www.wielki-czlowiek.pl

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.

NARODOWY
PROGRAM
ROZWOJU
CZYTELNICTWA

EUROPEJSKIE DNI DZIEDZICTWA MOJA DROGA

„MOJA DROGA KU KULTURZE”

13.09.2020 godz. 17:00

Centrum Dziedzictwa Kulturowego i Informacji Turystycznej
w Tyczynie, ul. Grunwaldzka 29, Tyczyn

Wernisaz wystawy Anny Kuchniak „Cisza, spokój, czas”

Maja Andrzejewska - skrzypce solo

20.09.2020

Rynek w Tyczynie

XXV Wojewódzki Przegląd Wiejskich Zespołów Artystycznych

- 10.00 - przesłuchania konkursowe zespołów śpiewaczych, kapel oraz zespołów obrzędowych
- 18.00 - koncert zespołu śpiewaczego „Tyczyniacy”, wręczenie nagród laureatom
- 19.00 - koncert finałowy Orkiestra Św. Mikołaja

ZAPRASZAMY!
Udział w wydarzeniach jest bezpłatny,
ilość miejsc ograniczona!!!

MGOK
KATARZYNY
SOB CZYK
W TYCZYNE

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego